

310634

ప్రతిదినము వకటింపబడును

Vol. 10.

నంపుటము ౧౦

చెన్న పట్టణము 1923 వ సం॥ మే నెల 29 వ తేది మంగళవారము
ఈ పత్రికలో నా మనం వర్తకము, అధిక జ్యేష్ఠమాస శుద్ధ చతుర్థి ౧౪.

No 50

సంచిక ౫౦

అమృతాంజనము అన్ని నోవ్వలకు మంచిమందు

అమృతాంజనము గాయము పుండ్లకు మనమయినమందు

చక్కని డబ్బీతో సహా సీసా. 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతియింటనుండజగినది

అమృతాంజనము లోకి వేసి దీని బడసి యున్నది. అమృతాంజనము అన్ని నోవ్వలకు సిద్ధామృతము. అమృతాంజనము అమృతశబ్దమునాదినిగల మాయమగుదుగాదు. వైద్యమందులనలన మౌనముగలుగును. వంచభాషచేటిని చూచి కొనిన మౌనముగలుగుదు అమృతాంజనపు జగత్ప్రఖ్యాతివలన దేశమునందంతటను వెలసినది.

అమృతాంజనము డి. పో, బొంబాయి, లేక నెం. 7 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

30-5-23 బుధవారము రాత్రి

670

గొప్పనాటక ప్రదర్శనము బెజవాడ మైలవరంవారి హాలు
లో శ్రీ హనుమంతరాయనిధి సహాయార్థము, శ్రీ ఆంధ్రజాతీయ కలాశాల సంఘముచే,
శ్రీ రామ పాదుకా పట్టాభిషేకము

దళదళము:—నెల్లూరు నాగరాజరావుగారు—నెల్లూరు.
మండం:—ఇందుకల్లి గోవిందరావుగారు—బందరు.
అమ్మలు:—డాక్టరు గో. వెం. నువ్వాగారు—తెనాలి.
కేయి:—కందాళ శ్రీనివాసాచార్యగారు—నెల్లూరు.
రావడు:—చల్ల లక్ష్మీకాంత్గారు—బందరు.
భరతుడు:—పింగళి లక్ష్మీకాంత్గారు—బందరు.
టిక్కెట్లు:—రు 3 లు, రు 2 లు, రు 1 లు, 8 ఆ, 4 ఆ
టిక్కెట్లు 29 తారీఖున భార్యము బందరు జాతీయకలాశాలయొద్ద నున్న తరువాత హాలుయొద్దనన్ను
వారము, ముందుగా రిజర్వేషనుకంటే మంచిది.
చి. శ్రీనివాసరావు, అధ్యక్షుడు.

అద్భుతముగా తయారు చేయబడినది

225

మిక్కిలి తక్కువ ధరలు బంగారు గట్టిగాజులు

నెం 105

నెం 108

6 అంగుళముల కొలత గలది జత 1 కి ధర రూ. 24 తిరిగి యిచ్చునది రూ. 18

ముఖ్యగమనింపు:—యాద్ర కొనిన ఏ నగదుగాని మాకే వాపసు చేసిన నైన లెబబడిన ప్రకారము వాపసి కల్గి
బడును.
చిత్ర విచిత్ర కాట్టలాకు ఉచితముగా పంపబడును.

పరిభాష } హీరాలాల్ మోతీలాల్ { 126, సావుకాదుపేట, చుద్రాను
నెం 1048

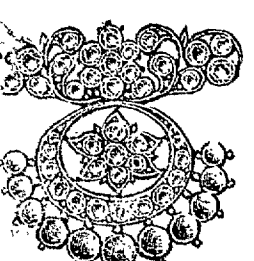
ఒకసారి దయచేసి మా ప్రదర్శనశాలను, నమకమును,
మాటపదమును, ఖుద్దున పరిశీలింపును.

మంచికెంపుల అటటికా

మంచికెంపుల హంగర్లర్

ధర రు. 90-150 వరకు గలవు.

ధర రు. 50-150 వరకు గలవు.

మంచికెంపులు సవరముబంగారముచేసి కట్టబడిన
చిన్న, పెద్ద హంగర్లలు, తిగలబిళ్లలు, బడబిళ్లలు,
టికాలు, పతకములు మొదలగునవి అత్యుత్తమునకే సిద్ధ
మగుచున్నవి. లేనివి త్వరలోనే కట్టియివ్వబడును.
ఉమ్మడి రామయ్యశెట్టి,
గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ.

(7) 25 వైశాఖబాదగొడ్డు, చుద్రాను

నోటీసు

736

గోదావరిజిల్లా కాకినాడతాలూకా తాళ్లకేపుగ్రామం
లోని పెద్దంప అనే నుమారు 163 ల లంకభూమిని బంద
రు ఆంధ్రజాతీయకలాశాలవారు 1888 ఫిబ్రవరి 1 గాయకు
న్న 1887 ఫిబ్రవరి 5 సంవత్సరములకు అమరకపరచు
నోర్సులు చేయబడుచున్నాడు. గనుక కాకినాడలోని నదలవినవారు
1923 సం॥ జూన్ 10 తేదీలోగా నదరు కలాశాల కార్య
దర్శినికి దరఖాస్తులు పంపగోరెదను. మా పాద్యులకాంక్షలకు
ఫోగరాజు సదాశివసుబ్రహ్మణ్యంగారు ఈనెల 81 తేదీ లగా
యతు కొద్దిరోజులు యీపనినిమీత్రం ఆప్రాంతముల నుండిదరు.
గనుక పిలువబడినవారు దరఖాస్తులు వారిమాదా ఇవ్వగలవును.
వేమురీ రామచంద్రరావు,
కార్యదర్శి, ఆంధ్రజాతీయకలాశాల, బందరు, కృష్ణాజిల్లా.

జి. వి. సి. బోర్డుపైనున్నాడు, నందిగామ

జీతపుసహాయములు, హస్తలు

రాబోతు సంవత్సరమునకు ఈ పాతకాలలోని విద్యార్థు
లకు జీతపు సహాయముల నిమిత్తము రు 50/-లును, హస్తలు
ఖర్చులకుగాను రు 300/-లును వార్షికికీపు కాన్ఫరెన్స్కా
నెలండేక్కిన్నాడు విమిటివారు పంపారచేసియున్నారు.

పాతకాలలో క్రొత్తగా చేరదలచు విద్యార్థులు జూన్
16 న తేదీ నందిగామకు రావలయును. ఆరోజుననే జనరలు
ఇంగ్లీషునడన, లెఖ్కులయందును, పరీక్షలు జరుపబడును.
యభ్యుక్తుగా ఆపరీక్ష ఫలితములనుబట్టి, జీతపు సహాయములు
ఇవ్వబడును. సంవత్సర విద్యార్థులకు కొన్ని విశేష సహాయములు
కూడ లభ్య.

పాతకాలతరపున హస్తలు (పారాభియంతకు కలయు
ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. జూన్ 6 తేదీకు ముందర
కాకినాడ బాబురుమ్మల మోదాస్వరూపగారికి ఒకకార్డునైన
దరఖాస్తులు పంపవలయును.

761 టి వెంకటేశ్వరరావు,
కాన్ఫరెన్స్, నెక్కిటరీ.

జయబడినది! 885 క్రొత్తంపిరికాటకము.

బల్లారి ధర్మవరం. కృష్ణమాచార్యులు

రోషనారాశివాజి

అను నాటకము వెల రు 1-0-0

వెలయువారు బల్లారి, రమావిలాస ప్రెస్సునకు
ప్రాయసగును.

(అంతః సముద్రము)

భారతకాంగ్రెసు స్థాయిసంఘసభ

28వ తేదీ సమావేశము

బొంబాయిలో 28వ తేదీన స్థాయిసంఘసభాకార్యక్రమము ముగిసినది.

తెలంగాణిని - వలంటీరులు

కాంగ్రెసు మహాసభవారు నిర్ణయించిన ప్రకారము 25 లక్షల రూపాయలను 50 వేలమంది వలంటీరులను సహకార్యులు పరిశోధించి వాసంకలెనని క్రొత్తకార్యసంఘము వారు పాపించిరి. "ఏప్రిల్ 80 వ తేదీవరకు వాగ్దానములు వసూలు చేసి మొత్తము 18 లక్షల రూపాయలు తెలపగలిగి యిచ్చినది. అందులో 1 1/2 లక్షల లింకను వసూలు కావలెను. 10000 మంది వలంటీరులు చేరి. బక్క గుజరాతు రాష్ట్రములవారు నిర్ణయించిన అధికముగానే సమకూర్చిరి. బర్మాలో 1 1/2 లక్షలు గుజరాతులో 3 1/2 లక్షలు రూపాయలను చందాలు వలెను. ఈ 1 1/2 లక్షలగాక కాననోల్లంఘనము కొరకు మరి అర్థలక్షలను బర్మాకాంగ్రెసుసంఘమువారు ప్రత్యేకించిరి." అని బాబూ రాజేంద్రప్రసాదుగారు వివరించిరి.

ఉప్పుపన్ను

ఉప్పుపన్నును సూర్య కాననోల్లంఘన మొనరింపవలెనని మారదయాలవాగుగా రుజుపాదించిన తీర్మాన ముమోదించబడలేదు.

ఆదాయవ్యయములు

ఏప్రిల్ నెలవరకు తెలంగాణాస్థానిక ఆదాయములకు తమ కష్ట నష్టదని భారతకాంగ్రెసు సంఘమువారి జమా ఖర్చులను తేలివది.

ఎన్నికలతగాదాలు

ఎన్నికల తగాదాలు కాంగ్రెసుపక్షమువారి కనుకూలముగా పరిష్కరింపబడెను.

రివరెండు ఉత్తమాగారు

"కాననసభల ఎన్నికలకు నిలుచుటనుకూర్చిన తీర్మానము స్థాయిసంఘసభలో నుపపాదించుటనుచితము. సమాధాన తీర్మానము నాలుగిది ఆశ్చర్యకరమనియే తోచుచున్నది. ప్రజల అభిప్రాయమును నాడుకు లింకను సరిగా గ్రహించినట్లు కనబడినది ఉత్తమాగారు తెలిపిరి.

కలకత్తా సర్వేంటు పత్రిక

"బొంబాయిలో స్థాయిసంఘసభలో సమాధానతీర్మానము ముమోదించిన 96 మందియందు ధృఢంగా మొదలించిరి. కాంగ్రెసు మహాసభకు అనుకూలముగ కలిగియున్న పద్ధతులను నియమములను అధికారమునుగూడ వీరు కూలద్రోసిరి. వీరు సమ్యక్ద్రోహమొనరించిరి. ఇకముందు బాటియాభివృద్ధికి ప్రయత్నమును నిరోధమును కలిగించుటయేగాక ప్రయత్నమును విధేయతకు దారితీసిరి. దీనివలన రాజకీయములందు సహకారులగు సర్వకలములు కలుగక మానవు. ఇచ్చటిసభవార ముమోదించిన తీర్మానముల నమలుజరుపుటకు రాష్ట్రీయ మండలకాంగ్రెసు సంఘముల కట్టిబాధ్యతయును లేదు. అని సర్వేంటుపత్రిక వ్రాసెను.

కలకత్తా ఇంగ్లీషుమను పత్రిక

కాంగ్రెసు సంఘసభలో దానుపక్షమువారు నెట్లు వారికి శుభసూచకమే. మొదటిమెట్టును వారుగడచిరిగాని ఓటరులు తమకే ఓట్లనిచ్చునటుల బోధింపవలసిన గొప్పకార్యభార మింకను లోలకలేదు. తరువాత నిదివరకు చెరసాలలో నుండిన వారి ఎన్నికలకు దొరతనమువారి గిరించుకట్టు ప్రయత్న మొనరింపవలసియుండును. అటుల దొరతనమువారు వారిని కాననసభలలోనికి రానియ్యనివో వారు రానియ్యవలెనను మరల తామే ఎన్నుకొనబడుచుండునట్లు ప్రసిద్ధులగు జానవిల్కినుగారు చేసిన రీతిని వీరుగూడ చేయవలరే అని యీపత్రిక వ్రాసిగది. (ఆ. ప్రెసు)

చెన్నపురి స్వరాజ్య

కాననసభలయొన్నికలకు నిలుచువారికి ఓట్లనియ్యవలెనని కాంగ్రెసు ప్రకారము బోధింపగూడదను తీర్మానమును స్థాయిసంఘసభలో 96 గురు అనుకూలమున 71 మంది ప్రతిపాదనకునుటచే నాతిర్మాన ముమోదించబడెను. అవసర కాంగ్రెసు మహాసభను జరుపవలెనను తీర్మానముగూడ తిరస్కరింపబడెను అందుకు దానుగారు కేవలము ప్రతిపాదనగా నుండుటకు ననే అతిర్మానము తిరస్కరింపబడుట జరిగినదని ముఅభిప్రాయము.

యము. ఈసభవారి తీర్మానము నామోదించుటయందుగల అర్థమును ఫలితములను మనము గ్రహించుటకుసరము.

"కాంగ్రెసు మహాసభవారు గయలో చేసిన తీర్మానము ప్రకారమే నడుచుకొన గోరునట్టి సువిధేయు లగువా రెవ్వరును ఎన్నికలకు వెళ్లి ఎంత మాత్రమును ఓట్ల నియ్యు నవసరము లేదు. గయలో అత్యధిక సంఖ్యాకులచే నామోదించబడిన తీర్మానముయొక్క పటిమ కొంచెమైన తగ్గలేదు."

ప్రస్తుతము చేయున స్వరాజ్యపక్షమువారు పిడివాదము నకు గడంగి కత్తులను కలిగించి యొకమత్యమును పాడుచేయ బూనుటచే నట్టిదుర్భ కలుగకుండజేయుటకే విధిలేక ప్రస్తుతము ఓట్ల కాననసభల ఎన్నికలకు నిలుచువారికి ఓట్లనియ్యవలెనని బోధించవలసిన మాత్రమే స్థాయిసంఘమువారు తీర్మానించిరి. ఇది యులు చాల నిరత్యాచులుగా నుండుటవలనను పంజాబులో హిందూమహమ్మదీయమైత్రి మున్నగు ముఖ్యసభ్యులనుకూలముగా పరిష్కరింపబడుటకు కాంగ్రెసువారిలో నైకమత్యమును నిలుపుట తత్వరసరదుగుటకుననే స్థాయిసంఘమువారు రిందులకొడబడిరి. ఎన్నికలకు నిలువగోరుచున్నవారికి ఓట్ల నియ్యవలెనని కాంగ్రెసువారు గాఢప్రచార మొనరించినవో రెండుపక్షముల వారికిని విరోధములు ప్రబలునను నభిప్రాయము చాలమందికి కలిగినది ఆ అభిప్రాయము సరియగునా కాదా అనునది వేరువిషయము. ఈరీతిగా స్థాయిసంఘమువారి తీర్మానము నామోదించుటవలన కాంగ్రెసు పక్షమునకు పరాజయమును తమకు విజయమును సృష్టమైన దని స్వరాజ్యపక్షమువారు తలంపవచ్చునుగాని కాననసభలకు తమకు ఓట్ల నియ్యవలెనను ప్రయోజనమేమియును కలుగక దని కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘసభ్యులు పూర్తిగా గ్రహించి యుండియు కేవల మైకమత్యముకొరకే యీ త్యాగమును వారు నిశ్చయించిరి ననివిషయము తెల్లరును వాచుగా గ్రహింపవలెను. కాంగ్రెసువారి పురుష కాననసభలకు వెళ్లుటకు తేలియు లెంతమాత్రము వంగిక రించుట లేదని మేము నిస్సంశయముగా చెప్పవలెను. తేలియు లందరను తమ పక్షముననే యున్నారను గట్టిసత్యముతోనే కాంగ్రెసు పక్షమువారి తీర్మానమున కిపుడు సమ్మతించిరి.

ఇందుల కంగీకరించుటవలన కాంగ్రెసు నిర్మాణకార్యక్రమమునకు కొంతనిరోధము కలుగునని వారికి యుండియు రెండుపక్షములవారును కలసి పనిచేయుటకు తగిన అవకాశమును కలిగించుటయే ప్రధానమును సమ్యక్ముతో ఈ కష్టమునుగూడ వారు లెక్కచేయక యీ తీర్మానము నామోదించిరి. ఇకనైన రెండుపక్షములవారును కలసి పనిచేయుట పొసగునో పొసగదో యిపుడు తెలుపవకాశము లేదు. ఈ ఎన్నికల సందర్భములో మునుగన్న స్వరాజ్యపక్షము వారు నిర్మాణ కార్యక్రమాదుల విషయమున కాంగ్రెసుపక్షమువారికి తోడ్పడుటకు పూనుకొనలేదో తెలియదు. స్వరాజ్య పక్షమువారు కాంగ్రెసుకు కలుగజేసిన కష్ట మిపుడే సృష్టమగుచున్నది మరి కొంతకాలమున కది యింకను సృష్టముగా కనబడ గలదనుట కట్టిసంశయము లేదు. కాంగ్రెసు మహాసభవారి తీర్మానమును వీరు కావలెనని తిరస్కరించి తేలికమునందిట్టి విషయమేమి కలిగించి చాల ఆపాయకరమును కద్దరిని తెచ్చిపెట్టుటకుగూడ కారణమాయు లైరి. ఇతర పరిస్థితులలో వీరులు చేసియుండినవో చేసియు లెంతమాత్రమును సహించి యుండరు. కాంగ్రెసు పక్షము వారిపక్షతీర్మానము నామోదించవలసినవచ్చుటకుగూడ నిస్వరాజ్యపక్షమువారే బాధ్యులు. ఇందు వలన కాంగ్రెసుపక్షమున సంఖ్య తగ్గుటయు వని నిలిచి పోవుటయునే గాక కాంగ్రెసు తీర్మానముల ప్రతిష్ఠాగౌరవములకు గూడ భంగము కలుగక మానదు. తమ రకంబించిన పద్ధతి వానికరమని స్వరాజ్య పక్షమువారు రచికాలములోనే గ్రహించగలుగుదురని నిరభ్యంతరముగా చెప్పవలెను. ఇదివరకు మితవాదులకు పట్టినగతియే చేదో రేపో స్వరాజ్యపక్షమువారికిగూడ పట్టుటనిశ్చయము. గయకాంగ్రెసు తీర్మానముప్రేమ తమమనియు దానిని నిలిపివేయు ఖిన్నునితనమనియు గవుడు జగద్విదితము కాగలదు.

స్వరాజ్య ప్రత్యేక ప్రతినిధి బొంబాయి 28-5-23

బొంబాయిలో జరిగిన స్థాయిసంఘసభ చాలముఖ్యమైనది. గయలో స్వరాజ్యపక్షమువారి తీర్మానము వీరిపోయినపుడు దానుగారు మున్నగువారు కాంగ్రెసు కార్యసంఘసభ్యులకు తరతీనామాల నిచ్చినందున నిపుడు కాజగోపాలాచారిగారు మున్నగువారుగూడ కాంగ్రెసు కార్యసంఘసభ్యులకు 28వ తేదీన రాజీనామాల నిచ్చిరి. అపుడు దానుగారు మున్నగువారు కాంగ్రెసుతీర్మానము నుల్లంఘించి పనిచేసెదమనిరి గాన నిపుడు ఆచార్యులుగారు మున్నగువారు గూడ నటులే స్థాయిసంఘతీర్మానము నుల్లంఘించి పనిచేసెద మందురేమో వని సభలో చాల కలవరము కలిగినది. రాజీనామాలను వదలుకొనవలెనని రాజగోపాలాచారిగారు మున్నగువారిని కోరిరిగాని వారంగీకరింపలేదు. "కార్యసంఘ సభ్యులలో సమాధాన తీర్మానము నామోదించినవారు తమ సభ్యత్వము కదలివేసెదరు. వారుమరల ఎన్నికలకు నిలువరు. వారి స్థానములలో సమాధానమున కంగీకరింపనివారిని రాజగోపాలాచారిగారు మున్నగువారిని రాజీనామాలను రద్దుచేయ గోరెదనని" ప్రకాశంగా తెలిపిరిగాని వారుదులకుగూడ నంగీకరింపలేదు.

కొన్ని నిమిషములవరకును ఏమి చేయుటకును తోచలేదు. క్రొత్తకార్యనిర్వాహకసంఘము నెన్నుకొనుటకు జనవారలాలు, టాండను, సరోజినీగార్లుగూడ నొప్పుకొనలేదు. "సమాధానపుడే యంతరించిన ది కార్యసంఘము గూడ నుండదు కాబోలునని" సభ్యులు గుంపులుగుంపులుగ చేరి గుజగుజుపోసాగిరి. "క్రొత్తకార్యసంఘమును ఉద్వోగించుట ఏర్పడుదుటకు ప్రకాశం, సరోజినీ, టాండను, అస్సారీ, నెహ్రూగారు ప్రయత్నముగా చేర్చుకొనిరి. "కేవలము నూచింపవలెనని" అభ్యుత్థుడు నియమించెను. వారొకరినొకరు నేపాలాచించి దాక్కుర అస్సారీగారి అభ్యుత్తర క్రింద క్రొత్తసంఘసభ్యులచేరుల నూచించిరి. ఆ ఎన్నికల తీర్మానమున కొక్కరితప్ప కిక్కినవారందరు నామోదించిరి.

దాక్కుర అస్సారీగారి రభ్యుత్థుడు. వందర జనవారలాలుగారు ప్రధానకార్యదర్శి. ప్రకాశం, మహామదుగార్లు సహకార్యదర్శులు. ఈ రీతిగా సంకీర్ణముగ క్రొత్తసంఘము ఎన్నికల నామోదించబడుటచే సభ్యులకు మరల సంతసము కలిగినది.

దానుగారే అభ్యుత్థుడుగా నందియుండునని అందులకు విపరీతభావములు కలుగవచ్చునని వారందర కంగీకరింపలేదు. "నిర్మాణకార్యక్రమమును కాననోల్లంఘన మునుసాగించుటకు కాంగ్రెసు పక్షమువారి దివివరకు తెలకు స్వరాజ్యసభికి భవమును సమకూర్చిరి. వారి భావము నిపుడు స్వరాజ్యపక్షము వారికి వకపరచుట వ్యాపకముకాదు. గాన మీరు రాజీనామాల నియ్యగూడదని" దానుగారును ప్రకాశంగాను బోధించినను గూడ రాజగోపాలాచారిగారు మున్నగువారు రంగీకరింపలేదు.

సద్భావము

"నేనభ్యుత్థుడనుగా నుండను. రెండుపక్షముల తీర్మానములను గూడ కార్యసంఘమును నుండగూడదు. సమాధానతీర్మానము నామోదించ జేయుటకు పూనుకొనినవారే కార్యసంఘము నుండ నర్హులని"దానుగారు కథలలో తెలుపకనే అన్ని అనుమానములు తొలగినవి. అందరికిని సంతృప్తి కలిగినది. వాగ్మూల సత్యాగ్రహ తీర్మానమును సభ్యులందరు వధి కోల్పాచుముతో నామోదించిరి. సమాధానతీర్మాన ముమోదించబడినందున రెండుపక్షములవారి మెట్టనే సయోధ్యత వాగుగా చేకూరిన దనుట కిదియే ప్రబల నిదర్శనము.

సమాధాన మనగా నేమి?

సమాధాన నియమములలో గూఢాధ్యమేమియునులేదు విపరీతార్థములను తీయుటకెట్టి అవకాశమునులేదు. కాననసభలను, బహిష్కరింపవలెనని గయలో కాంగ్రెసు మహాసభవారి నామోదించిన తీర్మానమును కిందువలన నెట్టి భంగమును కలుగలేదు. అనియమమును కద్దరియును చెట్టుచెదరలేదు. కాంగ్రెసు సభ్యు లెవ్వరును కాననసభల ఎన్నికలకు అభ్యుత్థులుగా నిలువవలెనని గాని, ఓట్ల నియ్యవలెననిగాని, యితరులను ప్రోత్సహించుట ఎన్నికలకు నిలువవలెననిగాని, ఓట్ల నిచ్చించవలెననిగాని, ఎట్టి నిర్బంధములేదు. కాననసభల ఎన్నికలకు నిలువ గోరువారికి వోట్లు ఇయ్యవద్దు అని బోధింపగూడదని మాత్రమే తీర్మానింపబడెను.

ఒక ముఖ్యనిమిషము

"ఒక కాంగ్రెసు సభ్యునియొద్ద కొక ఓటును వచ్చి యీ విషయమున సలహాడిగివో కాకు సమ్యక్ము లేదు. ఇది తప్పు. ఇది, గయకాంగ్రెసు తీర్మానమే సరియైనదిగాన ఓటు నియ్య

నూడడు. అని అసభ్యుడు సలహా చెప్పినప్పుడు? అని అసభలో కొకడు దానుగారి నడిగిరి. “అటులనే చెప్పినప్పుడుగాని యీ రీతిగా సమాధానము జరిగినదనిగూడ చెప్పవలెను. కాంగ్రెసు సభ్యులు బహిరంగముగా నిరసాస్వముగా నిరసన వ్యక్తించుకొని ఓటులనియ్యగలవని బోధింపగూడదని మా ప్రతిపక్షపక్షమువారు కోరెదరు. ఎవరైన వ్యక్తియు అభిప్రాయము నడిగినపుడు తమమనస్సుకీ వ్యతిరేకముగా కాంగ్రెసు సభ్యులెవరును చెప్పినవసరము లేదని” దానుగారు స్పష్టముగా తెలిపిరి.

కాంగ్రెసుపక్షమువారి ధర్మము

ఈమాత్రము ల్యాగమును కాంగ్రెసుపక్షమువారు చేయుటవలన గయా కాంగ్రెసునిధానమున కెట్టి నష్టమును కలుగదు. ప్రోభముకార్యక్రమము ముగిసినది కలుగదు. కాంగ్రెసుసభ్యులను ఏర్పరచుటకును, వివిధమతములవారి మరల సైకమత్వము కలిగించుటకును, నిర్మాణవిధానమును—అవసరము కలిగినపుడు కాంగ్రెసుసభ్యులను, సాగించుటకును వ్యవధి కలుగును. ఇట్టి అనుభవ పరిస్థితులలోగూడ—స్వాతంత్ర్యమును కోరుచారెవరును తోడ్పడిననుగూడ—నీ వర్తమానములాగా—గయా విధానమునుపూర్తిగా నెలకొల్పిపోయినచో, కాంగ్రెసు పక్షమువారు విఫల ప్రయత్నములగుదురు. కాంగ్రెసుపక్షమువారు చేయవలసినవి అత్యధికముగా నున్నది. ఇద్దరునుగూర్చియు సంఘములనుగూర్చియు హెచ్చుపని యొకను జరుగువలసియున్నది. అవసరమయ్యే పూర్తిచేసి స్వరాజ్యము నిర్మాణవిధానమువలన కాంగ్రెసుసభ్యులనువలనను మాత్రమే లభించుననిగాని కాంగ్రెసుసభ్యులను లభించదని కాంగ్రెసుపక్షమువారు రుజువుచేయవలెను. అటులగాక కాంగ్రెసుసభ్యులనునే స్వరాజ్యము లభించునని స్వరాజ్యపక్షమువారు రుజువుచేయవలసింది. (తంతివార్త)

ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేక ప్రతినిధి (నిన్నటి తరువాతి)

అస్సారిగారు:—కాంగ్రెసువలన నిరసనకును గలిగిన సంయోగము ప్రయోజనకరము. గద్దెలములన్నియును మనయందేగలవని ప్రపంచము ప్రయోజనకరముగాదు. జేతమునం దిప్పుడు కత్తులు గలిగినవి. గాంధీమహాత్ముడు కర్మయోగమును బోధించెను. జేతమునకు గలిసి పనిజేయుట అనియెడలను మననానుభవమును కల్పించుట ధర్మము. ప్రజలకు రాజకీయపరిజ్ఞానము గలుగలేదు. ధర్మమును పరిత్యజింపవలసినదే. జేతమును మార్చును గోరుచున్నపుడు మనయభిప్రాయములను మార్చుకొనుట ధర్మము. మనలోమనకు సంయోగము గలుగనపుడు ప్రజలకు సంయోగము గలుగదు. స్వరాజ్యనిధిని చాలంటియలను సభ్యులను గోరునపుడు ప్రజలకు విశ్వాసము గలుగదు. ఈపనులను నిర్వహించుటకు మనవిధేయములు ప్రతిబంధకములు. మిగిల్చి మిగిల్చియునుగాకను జేతమునకు మరలము. ప్రత్యేకకాంగ్రెసు సంయోగమునకు సాధనమైనను జేతముల సాధనములు లేవు. బొంబాయి కాంగ్రెసుపక్షము నవలంబించింది. కలకత్తా దానుపక్షము నవలంబించుచున్నది. సంయోగమున్నపుడు కోటిరూప్యములను వసూలుచేయుట సాధ్యము. ప్రత్యేకకాంగ్రెసు తిరిగి బహిష్కారమును నిర్ణయించియెడల మనమిత్రులు కాంగ్రెసు ఆదేశమును కులభముగా బ్రతిఘటించును.

రాజేంద్రప్రసాదుగారు:—మనయాచరణమువలనమనగౌరవమునకు ధర్మమునకు జేతము:కు హిరాతుండుగాకయని నేను భగవంతుని ప్రార్థించుచున్నాను. రెండుపక్షములవారికి విశ్వాసముగల మార్గము నవలంబించుట సంయోగమునకు సాధనము. అది బహిష్కారమును నిలుపుటవలన సాధ్యముగాదు. ప్రత్యేకకాంగ్రెసును సమాజేతముచేసి రెండుపక్షములవారి విధేయమును బోగొట్టుట ప్రయోజనకరము.

సరోజిని దేవిగారు:—నాకు కాంగ్రెసుపక్షము లేదు. స్వరాజ్యపక్షము లేదు. కాంగ్రెసు లేదు. నాకు జేతము జాతిమాత్రము గనబడుచున్నది. నాకు హిందూ మసల్మానుల సంయోగము జేతమునకు మూలబీజము. నే నీపని జేయుట కిమితికాదు. వచ్చినాను. రాజగోపాలాచార్యులగారి బుద్ధి చాకచక్యముగ నే నభివేదించుచున్నాను. దాను నెహ్రూ అభిప్రాయము గారును రాజగోపాలాచార్యులు పట్టుకారు అను మహాగారులు. నాకును జేతపరిస్థితులు జూచి పని జేయవలయును. పంజాబును జూచినవారికి మహాభయము గలుగుచున్నది. మనము భేదాభిప్రాయములను గలిగి పోరాడుచున్నపుడు జేత మార్గముల పాలగుచున్నది. అందువలన మనమందరమును గలిసి పనిజేయవలయును.

రాజగోపాలాచార్యులుగారు:—బహిష్కారప్రచారమును నిలువవలయును. హిందూ మహమ్మదీయభేదములను రాజీనామాకును సంబంధములేదు. రెండుపక్షములు కలిసి పనిజేయుట ప్రయోజనకరము. సరోజిని దేవి దానుగార్లు కలిసి ఏల పనిజేయుట జేతము లేనియెడల. గాంధీమహాత్ముని విరమించినవారను తంజావూరును బోయిన వ్యక్తి మన ప్రయోజనము గలుగదు. మన యంతఃకలనములు పోయినపుడు మనకు పని జేయుట కధికారముకాక ముఖండుట సత్యము. అందువలన రెండుపక్షములవారును వారి ప్రకారానికి వదలుట ప్రేమస్ఫూర్తియు సంయోగమునుభ్యుమైనను ప్రతిపక్షములను గోరుట యనుచితము. సంయోగ మవసరమైనను మనము ప్రచారమును వదలినంతమాత్రమున ప్రజలకు విశ్వాసము గలుగదు. ప్రజలకు భిన్నమతములను పక్షములను దెలిపి వారి ధర్మమును దెలుపుట ప్రేమస్ఫూర్తియు. అన్నిమాత్రముల సంగీతిని చిగురు ఒక ధర్మము గలవారు రెండవ ధర్మమువారి సమ్మతిని గోరుట యనుచితము. విరమించుటకును నిరాశించుటకును భేదము లేదు. సభాప్రవేశమునే కోరుట యుక్తము. కాని ఈ విషయమును గోరుట ప్రయోజనకరము గాదు. ప్రయోగయందు గలిగిన రాజకీయ నేను బాధ్యుడనుగాను. మన మివిషయమును సత్యమైన దృష్టితో జూడవలయును. నేను ప్రతిఘటింపని యెడల నాధర్మమును నిర్వహింపవలయును. ఇతరులు చేయుచున్నపుడు నేను నిర్వహింప వలయుచున్నప్పుడు. మన మితరపక్షములకుజూపని సానుభూతిని స్వరాజ్యపక్షమునకును జూపవలయును ప్రత్యేకకాంగ్రెసు వలన సంయోగము గలుగదు. రెండుపక్షములవారును ప్రచారము చేసిన ద్వేషము పెరుగును. కాలవారణ మగును. ప్రతినిధులను నెన్నుకొనుటకును ప్రత్యేకములను గోరుటకును జేతము ప్రయత్నములు ద్వేషభావమును పెంపొందించును.

టి. ప్రకాశముగారు:—గయా కాంగ్రెసు తరువాతను నాకర్తవ్యమును నిర్వహించవలసి పాటుపడితిని. జేతమునందంతటను నిర్వహణ విషయము గలవు. అధికారులు నిర్వహణ ధర్మములను బ్రయోగించుచున్నారు. సంఘములు లేవు. ప్రజలు నిరుత్సాహమును జూపుచున్నారు. ప్రజలు కాంగ్రెసు గోరుచున్నారు. ఇరుపక్షములవారు నీధిధమును నుండుట ప్రజల స్వేచ్ఛములేదు. రెండుపక్షములవారు గతమును మరచి కలిసి పని చేయవలయును. గాంధీమహాత్మునకు హిందూమహమ్మదీయ సంయోగము మూలబీజము. దీక్షియందు గాంధీ మహాత్ముడు స్వీయాభిప్రాయమును హిందూమహమ్మదీయ సంయోగమునకు మార్పుకొనినను. మనము దీనిని మరచవలయు. జనగౌరవమున కొలెను సంయోగము ప్రయోజనకరము. స్వరాజ్యపక్షము మార్గత్యమును బూనినయెడల కాంగ్రెసు పక్షమువారు పట్టుదలను కలిగి ధర్మము. మనయంతఃకలనములు నిరంతరకర్తవ్యమునకు బలము నొందుచున్నవి. నేను మనసంయోగమువలనను త్యాగమువలనను మనధర్మనిర్వహణము చేయవలయునని నేను చున్నాను.

అజదుసోభానిగారు:—ప్రత్యేకకాంగ్రెసును విడిచి ఈ సమస్యను నిర్ణయించుట ప్రయోజనకరము. రెండుపక్షములవారికి భేదాభిప్రాయములు ఉన్నపుడు వారియిష్టనుసారముగా ప్రకటించుట జేతమునందు రెండు పక్షములవారికి సంయోగమునకు సాధనము.

బల్లభ్ బాయి పట్టెగారు:—స్వరాజ్యపక్షమువారును మనవలెనే జేతాభిమానులు పత్రికీయులు. తర్కములను ప్రయోజనము గలుగదు. ఇక్కడకు మనము రాజీనీయుటకు రాలేదు. మన యభిప్రాయమును దెలుపుటకు వచ్చియున్నాము. ఒక రాష్ట్రమునకు కాంగ్రెసునిధిని రెండవ రాష్ట్రమునకు కాంగ్రెసు గలుగక బోవచ్చును.

జేతబంధుదానుగారు:—మేము ద్రోహులము గాము. అధిక సంఖ్యాకులపక్షములు స్వల్పసంఖ్యాకులను బంధించుట మిథ్యామార్గమైన సుపకృతిచేయవలసినయెడల నాకక్కరలేదు. నేను స్వరాజ్యపక్షమునకు లాభమున కేటించుటలేదు. కాంగ్రెసులాభమును గోరుచున్నాను. రాజనామాకు వచ్చినపుడు ల్యాగము గావలయును. పట్టెగారి భావమునందు ల్యాగము గనబడదు. గిద్దానిగారి తీర్మానము వివరముగ నున్నది. రాజగోపాలాచార్యులుగారు తిక్క నాదని చెప్పి యుపకారము చేసినాడు. జాతీయవిద్యాలయములు పంచాయతీలు మాకును గావలయును. సభలకును వీటికి సంబంధములేదు. గతించిన 9 మాసములందును పనిజరుగలేదు. అసహాయోద్యమము కొంత విజయమును బొందినను ప్రజలసంకల్పము సఫలము గాలేదు. కేటము తీర్మానమువలన సంకల్పము సఫలముగాదు. కార్యవిధానము గావలయును. కార్యవిధానము నిరంతరత్యమునకు సంబంధమును గలుగజేయవలయును. సమ్మతి గావలయునని మొనరు గోరినను నిపు

దది గోరుటలేదు. ఇప్పుడు గోరునది బహిష్కారమును విరమించుటయే యున్నది. గయా తీర్మానమును ధర్మముగ బరిగణించిన యెడల మిమతమును మార్చవలయు. కాని కేటము ధర్మపితావము నారాధించుట జేతపు సంతుభిత స్థితియందు జేతనాన్యాయమో యోచింప గోరుచున్నాను.

సాయంత్రము 6.30 గంటలకు తిరిగి జాతీయ సభాసభ్యులము గూడినది. వెంకటరామనుగా రొకజాబును చాసిరి. సభాధ్యక్షుడు దానిని ప్రతిపక్షములకు నిర్ణయించిరి.

1. రాజగోపాలాచార్యులుగారు
2. జేతపాండెగారు
3. ప్రజాపీఠ ప్రసాదుగారు
4. జమ్నాలాల్ బజాజుగారు
5. రాజేంద్రప్రసాదుగారు
6. వల్లభ్ బాయి పట్టెగారు
7. సరోజిని దేవిగారు
8. టి. ప్రకాశముగారు
9. మొజామాల్ గారు

నీ రెండరును రాజీనామాలు నిచ్చిరి. మొజామాల్ గారుగూడ తక్షణాత్రుత రాజీనామాను బిప్పిరి. రాజీనామాలు సంగీకరింపకుం తిరిగి విచారింపవని కోరవలయునని సభాధిపతి యభిప్రాయమును దెలిపిరి. జవాహర్లాలు నెహ్రూ అస్సారిగారు లీ యభిప్రాయమునే తెలిపిరి. పట్టెగారి నీతా రామయ్యగారు రాజీనామాలు సంగీకరించుట ధర్మమనియును వారు రాజీనామాలు నిచ్చుటయవసరమనియును ఇట్టి ధర్మాచరణము గౌరవమునకును ధర్మమునకును నవనగమనియును తెలియజేసిరి. తాండెగారు రాజీనామా నిచ్చుట యవసరమనియును ధర్మమేమో లేదనియును రాజీనామా సంగీకరింపజేయవలయునని తిరిగి వారిని ప్రార్థింపవలయుననియును వారు జేతమునందు ప్రచారము చేయవలసిన యవసరము వచ్చిన యెడలను రాజీనామానిచ్చి యుండవచ్చునని అని చెప్పిరి. టంగుటూరి ప్రకాశముగారు రాజీనామా నిచ్చుట యనుచితమనియును నిదివరకు తిలకు స్వరాజ్యనిధికిగాను జేసిన యేర్పాటులను వీరు పరిపాలింప వలయుననియును చెప్పిరి. అస్సా సాహెబుగారు రెండు పక్షముల వారలను జేసిన రాజీనామల నిర్వాహక సంఘమే నూచించిన దనియును వారు నూచించిన నిర్ధారము సంగీకరించు సాధనవిధానమును మాత్రమే మార్చిన దనియును చెప్పి వారు రాజీనామాలు నుపసంహరింపవలయునని కోరిరి. పంజాబు కొంతముగాను వారి నీసంకల్పము యోచింపు దని ప్రార్థించిరి. ఒక మహారాష్ట్రకు రాజీనామాలు సంగీకరింపవలయుననియును కొంత కాలముతరువాతను తిరిగి యోచింపవచ్చుననియును రాజీనామా నిచ్చినపుడు దాని సంగీకరింపకుండుట కవకాని సభికారము లేదనియును వాదించిరి.

రాజగోపాలాచార్యులుగారు భేదాభిప్రాయములు గలవారు కలసిమెలసి పనిజేయవలసినయెడల భేదాభిప్రాయములు గలనియోజితులును అధికారసభ్యులుగ నుండవలసినయెడల వారి ధికారసభ్యత్వమును చాలించుకొనవలయునని తలచుచున్నారనిగాని కాంగ్రెసుకమిటీ సభ్యత్వమును చాలించుకొనుట లేదనియును నుపసంఘమునందుండి యితరులవలెనే దానియజ్ఞులను పాలించుటకు బ్రయత్నించుచున్నయెడల ఈసందర్భములందు నా రాజీనామాలు సంగీకరించుటకు వేరుచున్నారనియును చెప్పిరి. ఈ తరుణమునకు సరోజిని దేవిగారు వచ్చి తన రాజీనామాను సయిత మంగీకరింపవలయునని కోరిరి. ప్రకాశముగారును నా మార్గము నవలంబించుచున్నా మని తెలియజేసిరి.

జేతబంధు దానుగారు చెప్పిరి:—ఇది ముఖ్యవిషయము. మిగిల రాజీనామా సంగీకరింపవలయు. నేనిదివరకు రాజీనామా నిచ్చినను మిగిలకరింపలేదు అట్లే ఈ రాజీనామా సంగీకరింపవలయు. కార్యనిర్వాహక సంఘము క్రొత్తవారిని జేర్చుకొనవచ్చును. అవసరమైన మార్పులను జేయవచ్చును కాని సరోజిని దేవి తెలిపిన కారణములను రాజగోపాలాచార్యులగారి కారణములను నే సంగీకరింపజాలను. రాజగోపాలాచార్యులుగారు ను వారి మిత్రులు ను జేసిన యేర్పాటులకు వ్యతిరేకముగా నాచరించినపుడు సర్దుములు గలుగును. నేను వారిపని నిర్వహించుట యసాధ్యము. నేను క్రొత్తవారిని నిర్ణయించుట సాధ్యము గాదు. మనము జవాహర్లాలు నెహ్రూగారు కోరునటుల వారిని రాజీనామాలు రద్దు చేసికొనవలయునని కోరవలయును అని దానుగారు రిరి. నెహ్రూగారి తీర్మానమునకు 75 మంది అనుమతముగను 10 మంది ప్రతిపక్షముగను సమర్థులు నిచ్చిరి. అసంతోషము సభ భావన వార మందఱు మిని మిదింటలకు నిలుపుదల చేయబడినది.

మధ్యను దాక్తురు అన్నారన్నారు వారి రాజీనామాను కూడ సంగీకరింపబడదు అని చెప్పిరి. రాజగోపాలాచార్యులు గారు మంత్రిసభల సాంప్రదాయము కార్యనిర్వాహక సంఘమున కన్యాయపదవి తెలిపిరి. అనంతర మివిషయ మింతటితో నిలుపుదల జేయబడదు అని బోధించారు ప్రతిపాదించిరి. దానికి కొంతమంది బాధిస్తున్నారు విషయము నా పత్రములందు నని సవరణ ను ప పాదించిరి. వెంకట్రామయ్యగారు నొక మహారాష్ట్రను సురక్షితపరచుటగలరని రాజీనామాలు సంగీకరింపబడదు అని కోరిరి. సభ్యులకు 144 వంటి కేసును ప్రయోగించి రాజీనామాలు సంగీకరింపబడుట యనుతీతము. ఇపుడైనను నామిత్రులు సామాన్యతయను బూని వారివిశ్వాసముల కనురూపముగ ప్రకటించుచు కాలగ్రామ గౌరవమును వారి గౌరవమును గాపాడుకొనవలయును. అందువలన రాజీనామాలు సంగీకరింపబడదు అని కోరుచున్నానని వరదాచార్యులు గారు రిని.

అదివార ముదయమున 8 1/2 గంటలకు సభ ముగిసినది. సభ్యులందు చాలమందికి పూర్వపు కార్యనిర్వాహకసభయందు తిరిగి పనిజేయుట కేర్పాటు చేయవలయునని సంకల్పము గలదు. దామగారు మోజుమాలిగారి రాజీనామాను చదివిరి. అనంతరము రాజగోపాలాచార్యులు మొదలగువా రేమి యోచించినదియును తెలుపుచు దామగారు కోరిరి. తిరిగి వారు రాజీనామాను కూర్చుకొనవలసింది. దామగారు తెలుసుకొని రాజీనామా నిచ్చినామనియును, 1 దాక్తురు అన్నారి, 2 సోజిడి, 3 పురుషోత్తముదాసు తాండను, 4 జనావారిలాలు 5 ప్రకాశము గారులు నూడి కార్యనిర్వాహకసభ్యులను అధికారసభ్యులను నేర్పాటుచేసి పేరులను జెప్పవలయుననియును పేరులను జెప్పి ఏర్పాటు చేయుట యనుచితమనియును చెప్పిరి.

ప్రకాశముగారు:— వెంకటరామయ్యగారు రాజీనామాలు సంగీకరింపబడదు అని చెప్పుచున్నాను. నిన్నను రాజీని కోరిన వారియందు నేనొకడను. కానసభ్యులచారమును ప్రతిపేక్షించుటయే మూలకారణమైన నేను సమ్మతించి యుండను. కాని నిర్వాహకకార్యక్రమమును జేయవలసిన భారము గయోకాంగ్రెసు నందు తీర్మానమున జేసిన వారిమీదను గలదు అని నుడివిరి. అనంతరము దామగారి నూపనల కనురూపముగ నీక్రిందివారు కార్యదర్శులుగను కార్యనిర్వాహక సభ్యులుగను నెన్నుకొనబడిరి. అన్నారిగారు రద్దయ్యగారు నెన్నుకొనబడిరి. ఈ కేర్పాటనబడినవారే కేర్పాటముగ సభ్యులచే సంగీకరింపబడిరి.

అన్నారి—అధ్యక్షుడు

సంగీకరించెను.

ప్రకాశముగారు—కార్యదర్శి

మోజుమాలిగారు—కార్యదర్శి

సంతానముగారు

తేజసింగుగారు

నెహ్రుగారు

తాండనుగారు

సయ్యదు మహమ్మదుగారు

విజయలక్ష్మిగారు

వేలికాతుగారు

ఉమరుసాథానిగారు

డాక్టరు వరదరాజుగారు

భాజాఅబ్దులు మజీదుగారు

నాగపురము నందలి స్వరాజ్యతామును గూర్చి ప్రయిత్ర రాజగోపాలాచార్యులు గారు రుపపాదించిన స్వరాజ్యతాక తీర్మానము వాదప్రతివాదములు జరిగితరువాత నేనగ్రముగ సంగీకరింపబడినది. తిరిగి సోమవారము 12 గంటలకు సభ ముగిసినది.

బోలెట్ క్రానికలు పత్రిక

28 వ తేదీని టాండుగారి తీర్మానముమోదింపబడెను గాని తీవ్రతను చర్చనీయమిట్లు తేలిపోయెను. సమాధాన ముదయమునకు తెలుపబడిన కారణములలో కొండు ముఖ్యమైనవి. ఏప్రిలు 30 వ తేదీనాగా తిలకునీధికి ధనమును కలపియు సంగ్రహమును పూర్తికావడము నదొకటి. హిందువులకును మహమ్మదీయులకును విరోధములు ప్రబలివలననది రెండవది. పంజాబు సంయుక్త రాష్ట్రములలోని వివాదము చాల ప్రబలముగానున్నది సభ్యులలో చాలమంది తెలిపిరి. డాక్టరు అన్నారిగారు మనకు కరగనట్లు మాటలాడిరి. అధ్యక్షుడు సమాజ వాగాటిని వెల్లడించెను. సోజిడిగారి యుపన్యాసము నిరుపయోగముగా నుండెను.

సోజిడిగారు

నేను అమెరికాదేశమున సంచారము చేయుచుండగా గాంధీమహాత్ముడు నానీకను కోరుటచే నేనాసంచారమును విరమించి వచ్చితిని. నేను తదాదిగా హిందూ మహమ్మదీయమైతి కొరకే తీవ్రముగా పని చేసితిని. మిరిపుడు మిమిప్రతిష్టల కొరకు పోరాడుచుండ కేవలము కంత్తరప్రాణయై యున్నది అట్టి అపకృత్యమునకు నామకు సేవజేయుటకు మిరు ముగ్ధులములతో కాలము గడపవలసినా? ఎప్పుడు జూచిన నాకు గోరితే కనబడుచున్నదిగాని అనందయములకు మటుంబుచున్నాము కనబడలేదు. గాంధీమహాత్ముని ఆత్మార్థిక వాక్యములను ప్రజల కెవరను బోధించుట లేదు. గాని అందులకు విరుద్ధములగు పనులను చేయుచున్నాడు. అని అమె నుడివెను. అమెయవన్యాసమును సభ్యుల కర్మధర్మముగా ప్రకటించి.

మహారాష్ట్రలో కయ్యమునకు సిద్ధపడినవి. యథానుకూల సహకారవాదముతో కలగరుగాకు మరల ముందు నిలిచిరి.

డాక్టరు పట్టాభిసేరానాయుడు గారు

నక్షలలో చెప్పివున్న రక్షణమును పహించిరి. డాక్టరు పట్టాభిసేరానాయుడుగారు సంభోధనావ్యాసము నొసగిరి. బాధి జోసెపుగా రసభ్యముగ నేమియు పనుక లేదు. కాని అపుడపుడు కొంత వాక్పాద్యమును మాపి. సభ్యులూ తీవ్రముగా యుర్ముమాదరమునలే వాగాటిని ప్రకరింపజేసిరి. గాని దానిలో నంతయు తక్కువ గాని యెక్కువ, ఎటులయిన నేమి ఉపన్యసించుటలో చెప్పివున్నారే తెలియదు. 24 గురు సభ్యులు కొందరు దీర్ఘముగా కొందరు సంక్షిప్తముగా నుపన్యాసించిన పిమ్మట పట్టు తీసికొనుటకు సభ్యులకు వెలుపలనుపంపివేసిరి.

టాండుగారి తీర్మానము

ఈ తీర్మానము కార్యసంఘమువారి తీర్మానమునకు సవరణయని అభ్యుత్పాదము నిర్ణయించెను. టాండుగారి తీర్మానముమోదింపబడెను. 26 వ తేదీని ఉదయము 8.30 మొదలు మధ్యాహ్నము 2 గంటలవరకును సభ జరిగినది. అప్పటి కందరికిని ఆలసట కలిగినది. విక్రాంతి అపసరమని తోచినది.

సభ్యుల రాజీనామాలు

రాత్రి మరల సభ జరిగినది. అపుడు కొండు వృత్తములు వచ్చినవి అభ్యుత్పాదము తెలిపెను. అభ్యుత్పాద నిర్వాహక వాతేమియును అర్. వెంకట్రామగారు వాసినలేఖయొకటి. ఆచారి, పట్టు, ప్రసాదు, కిశోరు, జేకపాండి, బాబాగార్లు రాజీనామాయుత్తరముకటి.

వెంకట్రాం గారి లేఖ

బొంబాయి 26-5-28

“అయ్యో, నేను మధ్యాహ్నము మోదింపబడిన సమాధానతీర్మానమును గూర్చి నిన్ను దాని నుపపాదించినపుడే నిజము భూమిని నేను నూదించితినిగాని నేనుపుడేమి చెప్పినను వ్యాఖ్యానములలో సంగ్రహములను మీ రేదో సమాధానము చెప్పి త్రొక్కివేయగలగుదురని ఎరుగుదునుగాన నే నేమియును మాటాడలేదు. అభ్యుత్పాదము మిగిల్లయమునకు సభ్యులందరూ బద్ధులు కావలెను. గాన దానినిగూర్చి నూడ నేను ప్రస్తావించెను.

నేను భారత కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘసభ్యుడను. బహిరంగసభలను గూర్చియు కాంగ్రెసు సంవిధానమును గూర్చియు నాకు కొంత సవతు తెలిసియున్నదిగాన నేదామోదింపబడిన తీర్మానము నిజమునిర్వహణని నే నాతేమియుచున్నాను గాన దీనికి కాంగ్రెసు సభ్యులు కొద్దులుకానవలసియులేదు. నేను వ్యాఖ్యానవాదిని కాక పోయినను గయలో నామోదింపబడిన తీర్మానమునకు నేదామోదింపబడిన తీర్మానము కేవలము విరుద్ధముగాన మహాసభ ఉత్తరవుతు లొంగియుండవలసిన స్థాయిసంఘమువారు మహాసభవారి తీర్మాన రద్దయ్యేమునట్టి యాతీర్మానము నామోదింపట ఆక్రమము. నేను జరిగినవాదోపవాదములన్నియును గయలో నూడ జరిగినవి. అపుడు మహాసభవారును స్థాయిసంఘమువారును నూడ వాతీర్మానమును తిరస్కరించిరి. అట్టి తీర్మానము నే నేదీక్షింపుము వారామోదింపట ఆక్రమము.

ఈ ఆక్షేపణను మీరు నిష్పక్షికుముగ నాలోచింపవలెను. స్వబోధియానమున నే నిటుల వ్రాసులేను. కాంగ్రెసు సంవిధానమును ఇష్టమువచ్చినటుల ఎల్ల వారును మార్చుటకుటకే నే నిటుల వ్రాసితిని.

ఒక వేళ మీ రిట్లేపణనుగూడ త్రొక్కివేసినను నే నామోదింపబడిన తీర్మానమునకు కాంగ్రెసు మహాసభకాతి అనుమతి అధికారము లేదుగానను కాంగ్రెసు తీర్మానమును తిరస్కరించి దీని నామోదించి గావునను ఈ తీర్మానమును దేక్షియు అంగీకరించుట కెట్టి అభ్యంతరమును లేదని స్పష్టమగుచున్నది అదిగాక యాతీర్మాన మోదింపబడినను కాంగ్రెసు స్వరాజ్యకర్తలులకు కల్పమగు సామరస్యమేర్పడుటయు తోచును.

చి త్రి గం పు డ,

ఆర్. వెంకటరాం,

డామగారు

వెనుక స్థాయిసంఘమువారు నా రాజీనామా సంగీకరింపలేదనిగాన నిపుడే రాజీనామాలునుగూడ సంగీకరింపనూడదు. వారు తనసహాయకొనవలె నని దామగారు నుడివిరి.

ఆ రీతిగా తీర్మానమును నెహ్రుగా రుపపాదించిరి. టాండుగారు రుపపాదించిరి.

వారు రాజీనామాలునిచ్చుటలో తప్పలేదు. అదితేమి వ్యాధియు. ఈ తీర్మానము ప్రకారము పనిచేయవలసిన వారిని మరల నెన్నుకొనవలెనని డాక్టరు పట్టాభిగారు నుడివిరి.

రాజీనామాలు నిచ్చుటమందిగాదని ప్రకాశంగా రిని. తక్కిన కార్యసంఘసభ్యులతో నాలోచింపబడెనది వారి టులచేసిరి. వాతో నెవరును చెప్పలేదు. మరల కార్యసంఘ సభ్యులు కలసి ఆలోచించురని న మొదలని అన్నారి గారు తెలిపిరి. మనము తొలగి స్వరాజ్యతామువారికి తా వొసంగవలెను. వారు నన్ను మరల నెన్నుకొనిన నేను పనిచేపెదను. నేనగూడ నిపుడు రాజీనామా నిచ్చుచున్నానని సోజిడిగారు తెలిపిరి.

ఇది వ్యక్తివిషయముగాదు. మాకెట్టి ఆగ్రహమును లేదు. మా కీవరతి మరుసపుడు మేము రాజీనామాలు నిచ్చుటయే వ్యాధియును రాజగోపాలాచారి గారు రిని.

ఈవాదము సరిగాదు. రాజీనామాలు సంగీకరింపనూడదని అభ్యుత్పాదము.

అంతట ప్రకాశంగాను నూడ రాజీనామా నిచ్చిరి.

డాక్టరు అన్నారి గారు తక్కినసభ్యులచర్య నాతేమింతుచురాజీనామా నిచ్చిరి.

సభననిలువలెనని యిద్దరుపపాదించిరిగాని తీర్మానము నెగ్గలేదు.

సమాధానతీర్మాన మోదింపబడెనని గాని నిజముగా సమాధానమేమియును జరుగలేదు. వీరు రాజీనామాలునిచ్చుట యధ్యక్షము అని అభ్యుత్పాదము.

నెహ్రుగారి తీర్మాన మోదింపబడెను. రాత్రి 8 గంటలకు సభ ముగిసినది.

27 వ తేదీని స్థాయిసంఘసభనూడ గానీనామాతీగా రుగూడ రాజీనామా నిచ్చెనని అభ్యుత్పాదము తెలిపెను. కార్యసంఘమువారియందు సంప్రార్థవిశ్వాసము కలదని స్థాయిసంఘము వారు తీర్మానించిన వారు రద్దయ్యుచుకొందురాయని అభ్యుత్పాదము.

మేము రద్దయ్యుచుకొనవలమని సోజిడి, అన్నారి, ప్రకాశంగారు తప్పు తక్కినవారిసంతకములుగల ఉత్తరముసభ్యులను కిచ్చిరి.

అటులైన నేనుగూడ రాజీనామానిచ్చెనను క్రొత్తకార్యసంఘము నెన్నుకొనవలసి అభ్యుత్పాదము నుడివి అన్నారి సోజిడి, నెహ్రు, టాండు ప్రకాశంగారు నందులకు పంపింపుముగ నియమించెను.

వారు రాజీనామాలును రద్దయ్యు పనుకొనవలసి. నేను నిర్వాహకాధిపతిగాను కొనసాగింపదలచితిని. అందులకు స్వరాజ్య పక్షమువారు కొంతసహాయము చేసెదరు, లేదా నిగోభము కలిగింపరని నేనానించి ఈ సమాధాన తీర్మానములో పాలుగొంటిని. రాజగోపాలాచారి గారు మున్నురువారు తప్పుకొన జూచుచున్నార. విషయ మంత ప్రధానమైనది గానపుడు వారు కలులు చేయనూడదని జగదూరలాలుగా రిని.

పండిత నేకీ గంగుగూడ నలులే తెలిపిరి.

మీరు మాటిమాటికి వారి నటుల మొగమాటనెట్లు పని గాదని వెంకట్రాంగారు రిని.

రాజీనామాలు విషయమున మీ రింతకాలము వృథాచేతు దగినదిగాదు. నేను మొదలు దీక్షింపవరకు కలుగకల మార్పులనుగూర్చి యాతీర్మానము సంగీకరింపవలెను పనిచేయుట యుక్తముగాదు గాన నేను రాజీనామాను రద్దయ్యుకొనవలసి. నేను రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘ సభ్యులకు రాజీనామా నిచ్చలేదు. భా - కాం - కార్యసంఘసభ్యులకు మార్తమె రాజీనామా నిచ్చితిని రాజగోపాలాచారి గారు నుడివిరి.

క్రొత్త సంఘము నేర్పరుచుటకు వైసవివరి: పుబడినవారు కలసి ఆలోచించవలె నని అభ్యుత్పాదము తెలిపెను.

అన్నారి (అభ్యుత్పాదము), సోజిడి, ప్రకాశం (కార్యదర్శి), తేజసింగు, అజదు, జగదూరలాలు (కా. కార్యదర్శి), టాండు, సయ్యదు మహమ్మద్, వీరమలు (సింధు), పండిత సంతానం (లాహూరు), ఆ. జా. సింహ, నాథూ. ఉమరు సోధని (టైబెరరు) తే. ఏ మజదు (కార్యదర్శి) గార్లు పేర్లు నూదించబడెను. నేను నామమాత్రముగా అభ్యుత్పాద మహింపగోరను. పనిచేయగోరెనుగాన కార్యదర్శిగూడా కలకత్తాలోనే ఉండవలసివచ్చును. అట్టివారెవరును లభించలేదుగాన నన్ను అభ్యుత్పాదగా ఎన్నుకొనవలదని నేను కోరితిని. మీ రింకొకలాగున అనుకొందురేమో యని యీ సంగతుల నన్నిటిని తెలిపితిని అభ్యుత్పాదము. వారందరూ కార్యసంఘసభ్యులుగా నుండుటకు సభవా రామోదించిరి.

నాగపూరులో సత్యాగ్రహమున కందరు తోడుపడవలె నని తీర్మానముగూడ నామోదింపబడెను.

అంధ్రవత్తిక

1923 సం. మే నెల 29-వ తేది

మంగళవారము

దేశబంధు చిత్రరంజనదాసు గారు

దేశబంధు చిత్రరంజనదాసు గారు రేకటిడినము ఉదయమున చెన్నపురి కేటించెదరు. చెన్నపురి పౌరులు వీరికి ప్రీతిపూర్వక మగు స్వాగత మొస గెద రని నమ్మెదము. దేశభక్తులను గౌరవించుట లో, చెన్నపురి ఎన్నడును వెనుదీసి యుండలేదు. దాసు గారు దేశమాతపిలుపు నాలకించి, విశేష దాయము నొసగెడి న్యాయవాదవృత్తిని త్యజించు టయ గాక, కారాగృహమున కరగి కడు ప్రళం సార్వముగ దేశారాధన గావించెను. త్యాగధన మును గలిగినవారిని, గౌరవించుట భారతవర్షము నకు సాంప్రదాయసిద్ధము. ప్రాచీనమహర్షుల కున్న ఆమూల్యధన మిదియే. గాంధీమహాత్ముని దేశమం తయు గౌరవించి పూజించుటకు కారణ మిదియే. దాసుగారు సుప్రసిద్ధు లగు న్యాయవాదులు. వారి ధనార్జనము మిక్కిలముగ నుండెను. వంగసా హిత్య ప్రపంచమునందు, దాసుగారు పేరెన్నిక గాంచిరి. అమృతసరపు కాంగ్రెసునందు, మాంటు ఫర్డ్ సన్స్కరణములను నిరసించి, జన్మాగాఢితో చుర్చు పలిపి, పేర్వదసిరి. కాని, వీరి ధనార్జన శక్తి కన్నను, వక్తృత్వసామర్థ్యమునకన్నను, వివాద నైపుణ్యమున కన్నను, దేశము నెక్కుడుగ నాక ర్షించెడి, వారి త్యాగశక్తియే. దీనిముందర, ఇతర శక్తు లొక లెక్కలోనివి గావు. ఇట్టి నాయకుని గౌరవించుటకు, దక్షిణదేశము ముందడుగు వైచు ననుటకు సందియము లేదు. దాసుగా రింతకు బూర్వము, చెన్నరాజధానికి వచ్చియుండలేదు. వారి ప్రథమసందర్శనముకొరకు, తమిళులును ఆంధ్రులును ఆతురముతో వేచియున్నారు. రాజ కీయాభిప్రాయములలో వారికిని, కాంగ్రెసుపక్షము వారికిని అభిప్రాయభేదము లున్నను, వారిని గౌర వించుట కన్నిపక్షములవారును అవామహమికను బూనెద రనుటకు సందియము లేదు.

కలకత్తా కాంగ్రెసుసభలో, గాంధీమహాత్ముని కార్యక్రమమును దాసుగారు ప్రతిఘటించినను, పిమ్మట మహాత్మునితో కలసి పనిచేసి, సహాయ నిరాకరణోద్యమాభివృద్ధికి విశేష సహాయము చేసిరి. వంగదేశమునందు విద్యా బహిష్కారమును బోధించి, విద్యార్థులను పెక్కుమందిని కళాశాలలనుండి వెలుపలకు రప్పించిరి. నాగపురపు కాంగ్రెసునందు, త్రివిధ బహిష్కారమును ప్రతిపాదించెడి తీర్మానమును ఉపపాదించి, దాసుగారు సహాయ నిరాకరణ కార్యక్రమమును సంపూర్ణముగ నామోదించిరి. నిరాకరణోద్యమమునకు దాసుగారి కమిషన్ పెట్టకొంటవలె నుండు రని భావించబడెను. గాంధీమహాత్ముడు కారాగృహమునకు గొంట్లో బడిన పిమ్మట ఆస్థానమును దాసుగారును నైహూ గారును ఆక్రమించి, నిరాకరణోద్యమమును తజేక దిక్షతో కొనసాగించినయెడల, ఈవరికి నిర్మాణ కార్యక్రమము చాలవరకు బూర్తియయ్యెడిది. కాని, దేశదౌర్భాగ్యమో యనునటుల, వీరిని సంచి యములు బాధింపజొచ్చెను. శాసనసభాప్రవేశము

పై వీరికి మరల మక్కువ గలిగెను. శాసనోల్లంఘన సంఘమును నియమించిన దానిగ నేటివరకును వేశ మిట్టి సందిగ్ధావస్థతో మునిగియుండెను. గయా కాంగ్రెసు సభ ముగిసినపిమ్మట నయినను ఈ వివాదము లంతరించి యుండవలసినది. పిమ్మట సయితము అజేపనిగ నీ వివాదములు చెలరేగెను. దాసుగారి చిత్తవృత్తిలో గలిగిన మార్పునకు చింతింపని కాంగ్రెసు పక్ష సభ్యు లుండరు. కాని, దైవభుటనను మార్పుట దుస్తరము. దాసుగారు ప్రస్తుత సమయమున స్వరాజ్యపక్ష ప్రచారమున కీపురి కేటించుచున్నారు. ఎన్నికలు ముగియువరకు వీరి కార్యములో నిమగ్నులై యుందురు. శాసన సభాప్రవేశమునకు కాంగ్రెసు అనుజ్ఞ లేనిది స్వరాజ్యపక్షమువా రధికసంఖ్యలతో వీనియందుబ్రవే శింపగలుగుట దుస్తరము. బహిష్కారప్రచారము నాపించువలన ఈ పక్షమునకు గలుగబోయేది లాభ మంత గనుకడదు. ఎన్నికలు ముగిసి, శాసన సభలో వీరికి కొంత యనుభవము గలిగినపిమ్మట, దాసుప్రభృతులు మహాత్ముని కార్యక్రమమే శరణ్యమని మరల దానిని చేకట్టకమానరు. ఈ లోపుగ కాంగ్రెసు వ్యవహారము లు త్వరితముగ కొన సాగలుచాలకష్టము. కాని, అనుకూలతరుణమే తెంచు వరకు, కాంగ్రెసుపక్షమువాడు నిర్మాణకార్యక్ర మమును జన్మస్వాతంత్ర్యరక్షణమును ముఖ్యకార్యములుగ బెట్టుకొని పాటుబడుట భావ్యము. దాసుగారిపై నీ సమయమున, ప్రచండభారము మోపబడియున్నది.

సహాయనిరాకరణోద్యమమునకు మూలాధార మగు శాసనసభాబహిష్కారప్రచార ముగిపోవు టవలన, దాసుగారు ప్రజల దృష్టిని స్వశక్తి నుండి పరాశ్రయమువంకకు మరల్చెదరు. భారతజాతీయ జీవితప్రవాహము వేరొకమార్గము బట్టుటకు, దాసుగారు బాధ్యులయ్యెదరు. దాసుగారు కన్నుల దెరచి, ఇట్టి మార్గము నవలంబించుచున్నారు. వారి దేశభక్తిని శంకింపము. వారి త్యాగమును చులకనజేయము. కాని వారి విచక్షణన మాత్రము కొనియాడజాలము. వారి జట్టుదలవలన, దేశభక్త్యయమునకు ప్రతిబంధకము గలుగునని, విదితమగును. కాని, దైవభుటనవలన జాతీయజీవితమునందు, పలు విధ నిరోధములు తలస్థించును. దాసుగారు ప్రత్యేక కాంగ్రెసు సమావేశము నంగీకరించిన యెడల, చిక్కులన్నియు దొలగెడివి. వారి నిర్ణయమువలన, స్వరాజ్యపక్షమునకయినను లాభము గలుగదు. కాంగ్రెసుప్రతిష్ఠకు, బలము గలుగదు. దాసుగారి సంచలన ఫలిత మెటులున్నను, వారికి మనఃస్ఫూర్తిగ స్వాగత మొసగెదము. రాజకీయాభిప్రాయభేదములు, దాసుగారి యెడ మాకు గల గౌరవమును సడలించ జేయ జాలవు. వారి స్వార్థత్యాగమును దేశసేవాని రియు, కార్యదీక్షయు, ఎల్లరకును మార్గదర్శకముగ నుండు గాక! ప్రస్తుత పరిస్థితులు నిరుత్సాహకరముగ నున్నను, స్వరాజ్యసిద్ధివిషయమై మా కెట్టి యవి శ్వాసము లేదు. ప్రజాసామాన్యమునందు స్వాతంత్ర్యబీజములు మొలకెత్తినవి. పారితంత్ర్యము నేపక్షమువారును వాంఛించుటలేదు. ప్రజల దృఢవాంఛను అధికారవర్గము చిరకాలము నిరోధింపజాలదు. స్వాతంత్ర్యవాంఛను నిరోధించుట దుష్కరమని, ప్రపంచచారిత్రము తేటపరుచు చున్నది. దాసు మొదలగునాయకుల త్యాగములు పృథగ నేరవు. రాజకీయముగ ఎత్తు లెన్నిబన్నినను, నిజ మగు ఫలము నొసగునది ఆత్మార్పణమే. స్వరాజ్యమునకు గాని, స్వరాజ్యమునకు గాని ఆర్పణతో సాటియగు సాధనము మరి యెకటిలేదు. ఈ సాధనమును రాజకీయ మనుడు

ఆధ్యాత్మిక మనుడు. రెంటిని నిజమగు భేద మేది యులేదు. దేశమునకు సర్వము సర్వణశేసేడి గాంధీ, ఆలీసాదరులు, లజపతిరాయి, దాసు, నైహూ మొదలగు త్యాగధనులవలననే, స్వాతంత్ర్యము సిద్ధించును. ఎత్తులకు పైయెత్తులను వైచెడి వారి వలన, హిందూదేశమొత్తము లభింపదు. భారత వర్షము స్వరాజ్యము ననుభవించునపుడు, దాసు గారి త్యాగదీక్ష ఇందుకు మిగుల తోడ్పడెనని, చరిత్రకారుడు లిఖింపక మానదు.

సంస్కరణములు విఫల మగుట

చింతామణిగా రిచ్చిన సంపూర్ణోపన్యాసము గాంచిన, సంస్కరణములు విఫలము లయ్యె నని స్పష్ట మగును. చింతామణిగారు మితవాదులు. మంత్రపదవి నధిష్టించి యుండుటచే, అనుభవ పూర్వకముగ దెలుపబడిన వీరివాక్యములను తృణీక రింప వలనుకడదు. మంత్రపదవికన్న కొరగాని పదవి వేరొకటి లేదని చింతామణిగారి కిప్పుడు తెలిసినది. సంస్కరణశాసనమునం దున్న సౌకర్యములను గూడ, దానిక్రింద నేర్పరుపబడిన నిబంధ నలు తొలగించె నని, చింతామణిగారు దెలిపిరి. ఈ నియమములు మార్పుజెందవలెనని వీరు గోరు చున్నారు. ట్రాన్సుఫర్డు శాఖలకు కొలది ధనము నయినను సంపాదించుటకు వీరికి మిగుల ప్రయాస గలిగెనట. ఆపరేషనువలన పంటిని లాగుట ఎంత కష్టమో, ధనము సంపాదించుట లంత కష్టమయ్యెనట. ఆర్థికశాఖ రిజర్వుడు శాఖకింకకు మారుట అప్రత్యక్షమని, చింతామణి గారి యుద్దేశము. మొదటి ఆరుమాసములు మాత్రము ద్వంద్వప్రభుత్వ మనుభేద మంతగ కనుపింప లేదట. అప్పుడు, ద్వంద్వప్రభుత్వపద్ధతిని, చింతామణిగారు బట్టువలె పొగడిరి. కాని త్వరలోనే వీరికి భ్రమ దొలగెను. కొంతకాల మయినపిమ్మట గవర్నరుగారు ద్వంద్వప్రభుత్వముయొక్క రుచిని మంత్రులకు చవిజూపిరి. ఇంకను కాలము గడిచిన పిదప, ద్వంద్వప్రభుత్వమువలన గలిగెడి చెడుగు లన్నియు బయల్పడెను. గవర్నరుగారు తమ నిరంకుశాధికారమును బయల్పరచిరి. తమ గౌరవమును వేరువిధముగ నిలుపుకొనజాలక, చింతామణిగారును, పండిత జగత్ నారాయణ గారును, తమ పదవులకు రాజీనామా నొసగిరి. ద్వంద్వప్రభుత్వ విధానము నికమీద సహించు చోతాము లిబరలుపక్షమునకు జెందినవార మని జెప్పుకొనుట కనర్హులమని చింతామణిగారు హెచ్చరించిరి. క్రిమినలు లా సవరణ చట్టముగూడ మంత్రుల పేరుతో ప్రచురింపబడె ననియు, తమ కడి సరిపడదనియు, వీరు వెలిబుచ్చిరి. సర్వీసు ఉద్యోగులపై మంత్రులకు తగిన యధికారము లేదని విచారించిరి. ద్వంద్వప్రభుత్వ మంతరింపవలె నని చింతామణిగారు ఆతురముతో బలుకుచున్నారు. చింతామణిగారి కిప్పటికయినను, సంస్కరణముల విఫలత గోచరించినందులకు సంతసింపవచ్చును. కాని, వీరికోర్కె నెరవేరుటెటులు? అసంతృప్తిని గనఁజూచుచు ప్రసంగముల గావించినంతమాత్ర మున, ద్వంద్వప్రభుత్వ పద్ధతి దొలగునా? ఇందుకు ఫలప్రదమగు పద్ధతుల నవలంబించుటకు వీరు సమ కట్టవలయును. ఊరక అగ్రహము జూపిన మాత్ర మున, ప్రయోజన ముండదు.

ప్రాప్తజేతరపక్షమున చీలిక

సౌందర్యమహాలులో జరిగిన బ్రాహ్మజేతర సమావేశమునందు, రామనాథను గారు కొంత తీవ్రవిమర్శనము గావించినను, జస్టిసుపక్ష నాయకు

లగు సర్ పి. త్యాగరాయశెట్టిగారు సహసము వహించి తగు సమాధానమును తెలిపినచో, అతాంతి దగ్గరెడి. అందుకు మారుగ ఆగ్రహపూరితములై సభను వీడుటవలన, జస్టిసుపక్షమున గలిగిన చీలికను త్యాగరాయశెట్టిగారు మరింత విస్తరింపజేసిరి. చీలిక గలదనుట నిశ్చయమని, రామలింగశెట్టిగారి తేఖవలన స్పష్టమగును. దీనిని మూసిపెట్టిన, దాగుపడినాడు. ఎన్నిటికయినను అది బయల్పడక మానదు. ఎన్నికలు కమిషించుచున్న యీ తరుణమున అది బయల్పడుట సహజము. ప్రభుత్వోద్వేగములందును, గౌరవపదవులందును బ్రాహ్మణుని బహిష్కరించినను, మిగిలినవారిమధ్య సమరసభావము గుడురుట దుర్లభము. ఇట్టిపదవుల నాశించనివా రెవరుందురు? ఇవి తమకు రాలేకని వీరును, తమకు రాలేదని వారును తగవులాడుట వింత గాదు. మద్రాసు మెయిలు ప్రతినిధి త్యాగరాయశెట్టిగారు చెలిపిన సంగతులవలన, వ్యవహారము మరింత విషమమగునని తలంపవచ్చును. ఆసంతృప్తి కెందినవారికి ఏదో స్వార్థచింత గల దని త్యాగరాయశెట్టిగారి తలంపు. రామలింగ శెట్టిగారు తమకు కోయంబత్తూరు జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షపదవి లభింపలేదని కుందుచు, అసంతృప్తిని గనుపఱచెడి తేఖను వ్రాసిరిట. రా|| బి|| సి. సత్యేశ మొదలియారు గారు, జస్టిసుపక్షమున నెటులనయినను చీలిక గలిగింపవలెనని చూచుచున్నారట. అయినను ఇట్టివారి ప్రతికూలచర్యవలన, సప్తము లేదని, త్యాగరాయశెట్టిగారి తలంపు. బ్రాహ్మణేతర సమావేశ కార్యదర్శులలో నొక రగుటి. వి. సుబ్రహ్మణ్యంగారు మాత్రము, రామనాథనుగారి విమర్శమును సమర్థించిరి. మంత్రుల నిరంకుశ చర్యలను ఖండించిరి. రామలింగశెట్టిగారి గూడ భగ్నశియులలో నొకరిగజేర్చుట పాడిగాదని సూచించిరి. బ్రాహ్మణేతర నాయకులలో నిజలోపములు గలవనియు, మద్రాసులో రెండుపక్షము లేర్పడె ననుట నిర్వివాదమనియు, వీరు ఖండితముగ బలికిరి. జస్టిసుపక్షపు భావిపరిణామ మెటులుండునో త్వరలో తెలియగలదు.

తలకు స్వరాజ్య నిధి

తలకు స్వరాజ్యనిధికి 30-వ ఏప్రిలు వరకు 13 లక్షలకు పైగ వసూలు జేయబడె నని బాబు రాజేంద్రప్రసాదుగారు ఆఖరిభారత కాంగ్రెసు సంఘసభలో నుడివిరి. పదివేలమంది వాలంటీరులు ఎన్నుకొనబడిరి. బర్మా, గుజరాతు రాష్ట్రములు తమవంతుకన్న నెక్కుడు ధనమును జెల్లించెను. బర్మా కాంగ్రెసుకమిటీవారు శాసనోల్లంఘనము నిమిత్తము ఏబదివేల రూపాయలను ప్రత్యేకించిరి. మధ్యరాష్ట్రములు తమవంతును బూర్తిచేసెను. మధ్యరాష్ట్రములలో ఎన్నికల తగాదా కాంగ్రెసు పక్షమువారి కనుకూలముగ నిర్ణయింపబడె గావున, కాంగ్రెసుకార్యక్రమ మిక నిరంతరాయముగ జరుగవచ్చును. కాంగ్రెసుకమిటీవారు ప్రచురించిన అంకెల ప్రకారము, రెండు మాసములలో జరిగినపని నిరుత్సాహకరము గాదు. పెక్కునిరోధములమధ్య, కాంగ్రెసుపక్షమువారింతవర కయినను తమ శివధమును చెల్లించుట ప్రశంసార్హ మని ఎంచవచ్చును. ముప్పదియవ ఏప్రిలునకు పిమ్మట, సంఖ్య లింకను బెరిగియుండును. క్రొత్త కాంగ్రెసువర్కింగు కమిటీవారు గడువు కాలమును ఇంకను బెంచిరి. నిర్ణీతమగు తలకుస్వరాజ్యనిధి మొత్తమును, వాలంటీరుల సంఖ్యయు త్వరలో బూర్తి యగుటకు, దేశము పాటుపడి కృతకృత్యుల లగుగాక. ప్రజాసామాన్యమునందు, స్వరాజ్యోత్సాహము లేదనుట

సత్యదూరము. నాడుకులు తగు ప్రబోధము గా వించుచో, కార్యసిద్ధి గలుగుట నిశ్చయము.

గాంధీమహాత్ముని ఆరోగ్యము

గాంధీమహాత్ముడు ఆమవిశేషములవలనను, జ్వరము చేతను పీడితులై కొంతకాలము బాధ నొందిరినియు, ఇప్పుడు అతని ఆరోగ్యము కొంత పడి చక్కబడెననియు, కాని ఇంకను పూర్ణారోగ్య మింకను చేకూర లేదనియు యంగుఇండియా పత్రిక వ్రాయుచున్నది. ఏదేశమునందయినను మహాత్ముని పంటి సుప్రసిద్ధనాయకునికి జబ్బుచేసినయెడల అతనిని వెంటనే విడుదలచేసివేయవలెను. హిందూదేశాధికారులు మాత్రము అంతటి యాదార్యమునకు బూన జాలరు. మహాత్ముడు హిందూదేశ విముక్తికొరకు పెక్కు బాధల నొందుచున్నాడు. మహాత్ముని కారాగృహ విముక్తుని జేయదలచిన, ప్రజలతని యపదేశములను కష్టగళింపసాగించుటకన్న పేరుమార్గము లేదు. ఎట్టి కష్టములు ప్రాప్తించినను మహాత్ముడు వానినిలెక్కింపకున్నను, అట్టి మహామహుని త్వరలో స్వాతంత్ర్యవిముక్తుని గావింపకుండుట, దేశమున కవమానకరము.

జాతీయపతాకము

మధ్యరాష్ట్రములలో, జాతీయపతాక రక్షణముకొరకు పాటుబడుచున్న వాలంటీరులను కాంగ్రెసుకమిటీవారు రభసించియు తెంతయు సంభావ్యముగ నున్నది. దేశమునందలి వాలంటీరు లందరును, అవసర మగుచో, వీరికి తోడ్పడుటకు సంసిద్ధముగ నుండవలయు నని సి. రాజగోపాలాచార్యులు గారు చెచ్చిన తీర్మానము, కాంగ్రెసు కమిటీవారిచే నామోదింపబడెను. జాతీయపతాక సంరక్షణము, కేవలము స్థానిక సమస్య గాదు. దేశగౌరవమును రక్షించుటకు, మధ్యరాష్ట్రముల భక్తులు పాటుబడుచున్నారు. శారీరక తోడ్పడుట ఎల్లరవిధియగుచున్నది. జాతీయపతాక రక్షణ జన్మస్వాతంత్ర్య మనుటకు సందియములేదు. కాంగ్రెసు కమిటీవారు ఈ యుద్యమమునకు చేయూత నెసగుటచే, ఇది ఎక్కుడు పట్టుదలతో కొనసాగునని సమ్మేదము.

రాజీనామాలు

శాసనసభ్యుల రాజీనామా లింకను పెరుగుచున్నవి. కె. సి. నియోగిగారు గూడ శాసన సభ్యత్వమునకు రాజీనామా నిచ్చినట్లు, దెలియుచున్నది. స్వగౌరవమును నిలుపుకొనుటకు శాసన సభ్యుల కింతకన్నను వేరుమార్గము లేదు. డిమోక్రటిక్కు పక్ష నాయకు లగు గిన్వాలాగారికి రాజీనామా పనికిరాకబోయినను, వీరు రాబోవు సామ్రాజ్యశాసనసభకు హాజరు గామని వార్తనంపిరి. వీరు స్వపక్షనాయకత్వమునకు రాజీనామా నిచ్చెదరట. ముఖ్యసభ్యులు రాకుండ సప్లి మెంటరీగ్రాంటులను ఎటుల నిరాకరించెదరో తెలియదు. మొత్తము మీద శాసనసభల విలువగూర్చి మితవాదుల మనములలో గలుగుచున్న పరిణామమునందు వింత ఏదియు లేదు. అనుభవమువలన ఎట్టివారయినను నిజము గ్రహింపగలుగుదురు.

లారెన్సు శిలావిగ్రహము

లారెన్సు శిలావిగ్రహమును ఇప్పుడున్న స్థానమునుండి దొలగించుటకు యత్నించిన సర్దారు అమరకసింగు గారికి, పిక ఫంప్రెరము కారాగృహ శిక్ష విధింపబడెనని నేటివార్తలు దెలుపుచున్నవి. వీరి మార్గమును ద్రోక్కిన ఇతరులును వీరివలెనే

శిక్షింపబడుదు రనుటకు సందియములేదు. ఇట్టి నిర్బంధములవలన ప్రజల యుత్సాహము మొక్కిబోవనేరదు. లాహోరు మ్యునిసిపలుసంఘము వారుగూడ, లారెన్సు విగ్రహమును తొలగింపవలెనని తీర్మానించిరి. వీరు తమ తీర్మానము నెటుల కొనసాగించెదరో చూడవలయును. ఏది యెటులున్నను, భారతీయు లిశమీద జాతీయావమానమును సహించనోవరు.

ఆసిబి నెంటుగారు

డాక్టరు ఆసిబి నెంటుగారిని విషజంతువు కఱచుటచే, ఆరోగ్యము చెడెననియు, ఇంకను వెలుపలకు రాదగినస్థితిలో ఆమె లేదనియు, న్యూ యిండియా పత్రిక ద్వారా తెలిసికొనట కెంతయు చింతించెదము. ఈమెశరీరము త్వరలో స్వస్థతి జెందుగాక యని బ్రార్థించెదము. బిసెంటుగారి ప్రస్తుతాభిప్రాయము తెలుసున్నను, హిందూదేశమున కామె పెక్కువిధముల జేసిన యఖండ సేవ నెవ్వరును మరువజాలరు.

స్థానిక వార్తలు

పోస్టాఫీసు సెలవు:—జూన్ 2-న కేపీ కనీవారము జార్జి సార్వభౌమునిజన్మదిన మగుటచే ఆరోజు పోస్టాఫీసుకు సెలవీయబడెను. ఇది ఆదివారమునందులె జరుగును.

చెన్నపురి ఆరోగ్యము:—మే 26-న కేపీతో ఆంధ్రమగు వారమునకు చికిత్సయినవారి సంఖ్యరెండు వేలయిదికి 88.9 యుండెను. 12 మందికి స్ఫటికముపోసెను గాని ఎవ్వరును చావలేదు. ఇతర జ్వరమువలన 29 మంది చనిపోయిరి.

పాడియాను తిరువలిదాయత్యేత్రమున శ్రీతిరుజ్ఞాన సలబంధస్వాములవారి 15 వ తిరునామిత్రము

ఈనెల 31 వకేపీ గురువారమునాడు శకము 10 గంటలకు ఆభిషేకమున్న రాత్రి 9 గంటలకునైన అరువదిమందిగాయనాదల ప్రతిమలుగల ముత్యలపల్లకీలతో ఊరేగింపు ఉత్సవము జరుగును.

పూనాయందు గొప్పగుపాను గలిగెను.

సర్. హోక్లర్లు బట్టరుగారితో ప్రయాణము చేయుచు పెద్దపులిచే నెదుర్పడిన వారైగారు వైద్యశాలయందాలోగ్యాభివృద్ధి నందుచుండిరి.

నోట్సుకు బదులుగ పేదరు కరెన్సీతో సోమును పుచ్చుకొనవలెనని తురుష్కు ప్రతిమలను గైకొన్నతరములను తురుష్కు ఆర్థికమంత్రి యాదాగ వారు నిరాకరించిరి.

కె. సి. నియోగిగారు

కలెక్టర్, మే 24:—ఈప్రభుత్వము ద్వీపకా మొనర్చుట కసమ్మతిని దెలుపుచు రాజీనామా నొసగిన కె. సి. నియోగిగారు తిరిగి ఆస్థానమున జరుగుఎన్నికలయందు పాల్గొనుచుండెను.

మహారాష్ట్ర దివ్యజ్ఞానసమావేశము

పూనా, మే 26:—పదనొకండవ మహారాష్ట్ర దివ్యజ్ఞానసమావేశము 24 వ కేపీ యాదయమున సంగ్లి కాంచాభివనమున జరిగెను. జార్జి ఎస్. ఆరండేజు గారిధ్యక్షత వహించిరి. సర్వజనసోదరత్వసూత్రమును త్వరితముగ వ్యాపింపజేసి ప్రస్తుతార్థ మతనివాదములను తొలగించి శాంతిపరిస్థితుల నెలకొల్పి ఉత్తమమని ఆధ్యక్షుడు గట్టిక దెలిపెను.

ఆరండేజుగారు 24, 25 కేపీలయందు పూనా కాలేజి భవనమునందు దివ్యజ్ఞానమును గురించియు, విద్యాభివృద్ధిని గురించియు రాబోవు పౌరసత్వముల గురించియు గంభీరపర్యాసముల నొసగిరి. రెపు సాయంత్రముతో సమావేశము ముగియెను.

దాసుగారి యాగమనము

కార్యక్రమము

జూలై 28:—శ్రీయత దాసుగారు భోజనము, ప్రకాశంగార్లతో కూడ నేటిరాత్రి మదరాసుకు వయనమైరి.

మదరాసు కార్యక్రమము

బుధవారము మే 30, 1923.

ఉద. 7-35:—సెంటలు స్టేషనుకడ దిగుట.

9-45:—సన్మానము. శ్రీయత ఎస్. కస్తూరి రంగయ్యవార్లగారి స్వగృహమున “తిలక్ భవనము” నకు ఈ కేగింపుతో వెళ్లటం. మదరాసులో నడుచుచున్న కాలము బస అచ్చటనే.

ఉదయం 10-30 గం:—ఫలహారము.

మధ్యా 2 గం:—స్వరాజ్య పతాకము వారి కార్యనిర్వాహక సంఘసమావేశము.

2-30 గం:—మదరాసు స్వరాజ్య పతాకము వారి సాధారణ సమావేశము.

3-30 గం:—ఫలహారము.

సాయం 5-30 గం:—తిరువల్లి కే.జి. సమాధిదర్శనమున గొప్పసభ, సన్మానములు. శ్రీయత దాసుగారు స్వరాజ్యపతాక కార్యక్రమమును గూర్చి యభిప్రాయపడుచు, భోజనమును ఇతరులను ఉపసవించుచు.

సాయం 8 గం:—మదరాసు స్వరాజ్యపతాకముయొక్క అధ్యక్షుడగు శ్రీయత ఏ. రంగస్వామి ఆయంగారి ఆతిథ్యము. మైసూరు “లక్ష్మీనందనము”నందు భోజనము.

గురువారము మే 31, 1923

ఉద. 9-30 గం:—మదరాసు మహాజన సభయందు భోజనమును, గాంధీ మహాత్ముని కటముల బహిష్కరణ గావించుట.

10-30:—తిలక్ భవనమునందు భోజనము.

11 మొదలు మధ్యాహ్నము 2 వరకు:—రాకపోకలు.

సాయంత్రం 8-30:—మదరాసు ఆయుర్వేద బోధనశాలయందు సందర్శించుట. ఎస్. వి. శ్రీవామచార్యులగారు సన్మానించుచు.

సాయంత్రం 4-30:—స్వదేశీమిత్రుల కార్యాలయమునందు సన్మానము.

6 గం:—కార్మికుల సన్మానము-చాకలపేట.

8 గం:—సర్వమూర్తిగారి ఆతిథ్యము.

శుక్రవారము జూన్ 1 వ తేది

ఉదయము 11 గం:—ఆంధ్రస్వరాజ్యపతాకముయొక్క అధ్యక్షుడగు వేమరెడ్డి రామదాసుగారి ఆతిథ్యము.

2 గం:—ఇస్టాగోష్టి

సాయం 8-30 గం:—మహాజనసభకడ సి. వేంకటరంగం నాయకుగారు ఉపాహారముల నొసంగుట.

5-30 గం:—తిరువల్లి కే.జి. సమాధిదర్శనమున కభి

6 గం:—కాన్సుటాబుల క్లబ్బుకడ శ్రీయత ఎ. ఆర్.

బొరస్మామిత్రులగారి ఆతిథ్యము.

శనివారము జూన్ 2 వ తేది

ఉదయము 10 గంటలకు:—మదరాసు కేంద్రకార్మి సంఘమువారి ఆతిథ్యము.

సాయంత్రం 5-30:—కేంద్రకార్మి సంఘమువారి సన్మానము

8 గంటలకు:—నక్షత్ర హిందూస్థాన్ వ్యాపారసంఘమునందు వాణిజ్య వేంకటేశ్వరశాస్త్రి, వి. లక్ష్మీనారాయణశాస్త్రిగారు ఆతిథ్య మొనరుట.

10-30 గంటలకు:—మదరాసు హోటల్ల యజమానుల సంఘమువారిది.

ప్రాప్తజేతర కక్షలు

ప్రతికూలపక్షము నేర్పాటు జేయుచుండుట

ఉదయం 29 మే:—ప్రాప్తజేతర పక్షము వారు కమ కార్యక్రమమును నిర్వహించుటలో ముఖ్యపక్షమును తీర్మానించుటయును అభివృద్ధినికొని కచ్చనట్లంగ ఏర్పడుచున్నది. కాలక్రమేణ చాల కట్టు నడుట నిజమైనను ప్రాప్తజేతరులలో సకలమార్గములనే ఉభయపక్షములను జనిజేయుటకు పిలువలగుననియే తలచుచున్నారు. ప్రస్తుత మదక పరిణామములో నన్ను ప్రాప్తజేతరనాయకులు తమ పక్షమున చీలిక కలుగ లేదనియు, అధిక సంఖ్యకులు మరి ఇతర పక్షమున నున్నారనియు సకలమార్గముల సాంఘిక ప్రాతినిధ్య సూత్రమున గమనించుచు కృషిపట్టుచునని చెబుతున్నారు.

కొత్త భారత కాంగ్రెసు

కార్యసంఘము

రాజీనామాలను గూర్చిన ప్రకటనము

ఈ సంఘమున నిడివరకు సభ్యులుగా నున్నవారు రాజీనామాల నిచ్చుటకును మేము ఎన్నుకొనబడుటకును గల కారణములు క్రిందలలో నిడివరకు క్రిందిపబడెను, గాని ఎవరికిని ఎట్టి అనుమానమును మనసులో నుండకుండుటకు మేమి ప్రకటనము చేసితిమి.

స్థాయిసంఘములో సమాధానతీర్మాన ముమోదించబడుటకును మహాసభ తీర్మానకర్తల కట్టి భంగమును కలుగలేదు. కాననకభల బహిష్కరణ నియమము తొలగలేదు. ఎన్నికలలో ఓట్ల నియంత్రణలది కాంగ్రెసువారు ప్రజలకు బోధింపనూడదని మూతమె కీరబడెను.

అతీతిగా ఓటునియ్యవలదని కాంగ్రెసువారు ప్రచారము చేసినవో దేశమునకు కలుగులాభముకంటె నష్టము కలగవలసివచ్చును. వివాదాలు విశోధనము కాన్వెన్యములు ప్రబలమగును. కాన మనలోమనకు విశోధనములను వెంచు నీవని మన తక్కిన విషయములలో ప్రచారముమొనరించుటలాభ వాయకము. కాంగ్రెసు వారి లో వివాదాలు లేకున్న వో ప్రజలకు గూడ నమ్మక మధికమగును. పనియరుకుగా జగుగును. తక్కిన విషయములలో రాజీనామాలనిచ్చిన వారిని యిప్పుడు ఎన్నుకొనబడిన మాకును ఏభయగు అభిప్రాయభేదమును లేదు. ప్రచారములోనుగూడ లేదు. ఈ మాత్రమునకుగాను వారు రాజీనామాల నిచ్చినందులకు మేము చాల చింతించుచున్నాము. వారు రాజీనామాలని యిచ్చుటలో కలిసి పనిచేసిన మేము చాల గంభీరించియుండుము. వారంగీకరింపకపోవుటయొద్దము. అందులకు సాయిసంఘమువారి అజ్ఞానసారముమేమి కార్యభారమునుకూంపకలసివచ్చినది. ప్రస్తుతము దేశమునందున్న విషమస్థితిని అగ్లమగు కార్యభారమును మేమెరుంగనివారముగాము గాని యిప్పుడు రాజీనామాలనిచ్చిన కార్యసంఘసభ్యులకు నాయకుల పర్యవీధముల మాకు తోడ్పడెదమని వాగ్దాన మొనరించినందున మేము ప్రార్థనతో పూనుకొంటిమి. దాసుగారే అధ్యక్షులుగా నుండిన చాల బాగుగా నుండియుండునుగాని ఈ విధి పరిస్థితులలో రానభ్యక్షుడుగానుండుట సరిగాదని బొదార్చ విషయ సంపన్నులగు దాసుగారునిశ్చయించిరిగాన దాసుగారిరాజీనామానుగూడ సంగీకరింపక తప్పినదిగాదుగాని దాసుగారు నిరంతరమును మాకు తోడ్పడెదమనియే మాకునమ్మకముకలదు.

చేయవలసినపని

కాంగ్రెసు సంఘముల నన్నిటిని బలపరచుటకు తిలక్ నిధికి ధనమును వలంటిరులను సమకూర్చుటకు మరెందునెలలు గడువీ యబడెను. గాన యీ రెండు నెలలలోను ఆ పనిని పూర్తి చేయవలెను. ఉద్దరమున్నగు నిర్మాణ విధానమును కట్టుబాటుతో చురుకుగా కొనసాగింపవలెను. అన్నిటికంటె ముఖ్యమైనది కాననోల్లంఘనము. కట్టుబాటుతో కద్దతి ప్రకారము కాననోల్లంఘనమును జరుపుటకు తగిన శక్తి నలగరించుకొనుట చాలముభయము. ఈ దేశమునందున్న సకల మతములవారికి నైకమత్యము కలుగకున్న ఏ ప్రయత్నమును కొనసాగదు. గాన నన్నివిషయములలోను దేశీయులు మాకు తోడ్పడెదరని నమ్మెదము.

దేశబంధు దాసుగారు

సమాధానతీర్మానము

మిశ్రవాదులవై (లిబరల్స్) ప్రజలకు గౌరవమేమియును లేదు గాంధీ మహాత్ముని కారాగృహమున కంపుటకు మితవాదులే కారణమని వాతో నటరాజుగారు చెప్పిరి. అది నిజమైపోవారివైఫల్యమే గౌరవము లేకుండుటలో వింతయేమియును లేదు. ప్రజలు మితవాదులకు సహాయముచేయరు.

స్థాయిసంఘమువా రామోదించిన సమాధాన తీర్మానమును కాంగ్రెసుపక్షమువా రెవ్వరు సత్కరించుచునయే నేను నమ్మెదను. వారులు చెసినస్వరాజ్యపతాకమువారు మాత్రము ప్రతికారముచేయక మిన్నకుందురా? స్వరాజ్యపతాకమువారి కభ్యంతరము కలిగింపవలదనియే స్థాయిసంఘమువారు తీర్మానించిరి. అందు నలన మరల దేశమున నైకమత్యము చేకూరగలదు. స్థాయిసంఘసభలో సమాధానతీర్మానమున కంగీకరింపని వారిని విషయమున నేను

కెప్పులసిన చేమియును లేదు. అని దాసుగారు, ఇండియా ఆద్యక్షులు క్రితకాంగ్రెస్లో తెలిపిరి.

అవసరము కలిగినపుడు కాంగ్రెసుమహాసభ తీర్మానములను ఆమోదించుటకు స్థాయిసంఘమున కనికారముకలదు స్థాయిసంఘమువా రిప్పు దామోదించిన తీర్మానమును లెక్కచేయకుండ రాజీనామాల నిచ్చిన కార్యసంఘసభ్యులను తక్కిన వారును ఎన్నికల బహిష్కర ప్రచారమును జరిపెదరని నేను నమ్మెను. వారు నిష్క్రమింతులు. కత్తెర్రకులు. ఎకరైన నటుల చేసిన వో నది అనుచి తమ గును. వారెటుల చేసిననుగూడ స్వరాజ్యపతాకమువారు వెనుదీయరు. ఎటులనో కార్యములను సాధింపజూచెదరని దాసుగారు చెప్పెను. జయలుదేర బోవునపుడు అసోసియేటెడ్స్ మెను విలేఖరికి తెలిపెను. మిగిలిన ఎన్నికలకు నిలిచెదరా యని విలేఖరి యడుగ దాసుగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చులేదు.

గిన్వాల్ గారు

రంగూను 28 మే:—గిన్వాల్ గారికి రాష్ట్రీయ కార్యము లధిక మగుటచే రాబోవు భారతకానసభసమావేశమున హాజరుగావలసినయు అందుచే దేమా కాటుపక్షమునందు ప్రధాన నాయకు పదవికి రాజీనామా నొసగెననియు ప్రకటింపబడెను.

దేశబంధు దాసుగారికి స్వాగతము

భర్మపురి తాలూకా బోర్డువారు పాలకోడి మునస్వామి గౌడరుగారి తీర్మానము ననుసరించి నేలంజిల్లాకు శ్రీయత దాసుగారు విచ్చేసినపుడు వారికి స్వాగత మొసగుటకు నిశ్చయింపబడెను.

రాజీనామాలా?

శేషగిరిఅయ్యరుగారి లేఖ

గిన్వాల్ గారి ప్రత్యుత్తరము

రంగూను 29 మే:—దేమాకాటికు పక్షమున కభ్యక్షుడగు శేషగిరి అయ్యరుగారు వైఫల్య సభ్యుల కొకసర్కులకు నంపెను. తనకు రాజీనామాలయందు నమ్మకము లేకపోయినను పక్షమున దధిక సంఖ్యకులు రాజీనామా నొసగ నుద్దేశించిన యెడల దాసుగూడ రాజీనామా నొసగెదనని అందుచెలిపెను. మూడువిషయములందు సభ్యుల అభిప్రాయమును దెలుపవలసిన దని కోరెను. (1) పార్లమెంటు పరిష్కారమునకు మనకు లాభముగలుగునెడల రాజీనామానొసగవలెనా? (2) జూలై సమావేశము ప్రభుత్వ ప్రతిపాదనల నన్నిటిని సంగ్రహింపవలెనా? (3) సమావేశము ప్రారంభముగాక పూర్వము డి మాక్రాలు పక్ష సమావేశము నేర్పాటుజేసి అందు నిర్ణీతవిధానము నేర్పరచుకొని అట్లు వర్తింపవలెనా? గిన్వాల్ గారు వైఫల్యులకునకు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు, శేషగిరి అయ్యరుగారు తాను మార్గమును జూపుచు ముందునడచుటకు బడులుగా తన అధికారములను విడనాడి తన యనుచరులను ముందు నడచుచు వాయకత్వము వహింపవలెనని కోరుచుండె నని తెలిపెను. పార్లమెంటుపరిష్కారము నుగురించి ఆశపెట్టుకొనుట నిరపయోగము. ప్రభుత్వ ప్రతిపాదనల నన్నిటియెడలను ప్రతిరోధమును సాగించుటచే మనము తప్పుమార్గ మవలంబించినవార మగుదుము. మంచిదిల్లుల నెదుర్చుటలేదు. అందుచే ముందు దేమాకాటు పక్షసభ్యులందరును గలసి ఒకవిధానమును నిర్ణయించుకొనవలెను. “కనబడిన ప్రదేశమందెల్ల సాన్యమైయెడల కత్తువును ఎయ్యొగునుము పోరాటమును వదిలివేయటము” అనువాక్యము నాదర్యము. నుడే వెను.

హిందీ - తెలుగు

బాలశిక్ష 10-6-0
మొదటి వాచకం 0-6-0
హిందీ ప్యాకెట్టు డిక్షనరీ

వెల ౧-౦-౦

తెనుగు తెలిసినవారికి హిందీ నేర్చుకొనుటకు వీలయిన సులభ శయిలిని వ్రాయబడినవి.

తపాల భర్తు ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రపత్రిక కార్యాలయము,

నెం, 7 రంజా శివీధి, మదరాసు.

ఉత్తమ మానవధర్మము

[సి. యస్. ఆంధ్రాసుగారు]

అనేక సంవత్సరములక్రితము నేను పాఠశాలవద్ద కేంద్రీయ విద్యవిద్యాలయమునందున్నప్పుడు ఒక మహావీర్యవంతుని విను భాగ్యము నాకు లభించెను. ఈ ఉపన్యాసము విని 23 సంవత్సరములు గడచినవి. ఇంకను నేనా ఉపన్యాసకర్తయినను మరున లేదు.

“ఉత్తమలక్షణములు గల మానవులు గలదు” అను విషయముగూర్చి ఉపన్యాస మిచ్చబడినది. క్రీస్తుగారు నూదించిన ఉత్తమ మానవలక్షణములగుండి ఉపన్యాసమును కొంత చెప్పెను. క్రీస్తు కొరెనిది దేవాలయము కాదు. సామాన్యమగు నైతికబలము కూడగాదు. అసామాన్యమైన ఉత్తమ మానవలక్షణములను క్రీస్తు నూదించి యున్నాడు. సాధారణముగ మనలను ప్రేమించువారి పట్ల ప్రేమచూపుట సహజము ముఖ్యము. కృతజ్ఞులైనవారందరూ ఇట్లు చేయుచునే యుండును. ఇట్లు కాక మనలను ప్రేమించక మనలను ద్వేషించువారిపట్ల ప్రేమ ప్రకటించుట ముఖ్యము గాదు. ఉత్తమమానవపరిణామ ఇదియే. ఆధ్యాత్మికజీవితమునందు అప్పుడు అనుభవముగలవారిట్లు చేయుటలగు. ఉత్తమలగు మానవులకే ఇట్లొనర్చుట సాధ్యమగును.

సాధారణ మానవలక్షణములూ, ఉత్తమ మానవలక్షణములూ? సామాన్య పౌరునివలెనే ప్రవర్తించగలవా లేక ఉత్తమ మానవునివలె ప్రవర్తించగలకే క్రీస్తునైనా? అదేమిదనినా? ఇతరులను సర్వకాలానిదిధుమనమున సాక్షాత్తుకొనినను సరించి నేను ప్రవర్తించగలవా? నైతికప్రవర్తనమునందొక ఉత్తమ పట్టి నూతనములగు నైతికబాధ్యతలు భరించి నూతనస్వాతంత్ర్యము ననుభవించగల మనిషిలను నాకున్నదా? ఇట్లు నేను ప్రశ్నించుకొనుచుంటిని. ధైర్యోత్సాహములు ప్రకటించుచు గొప్ప పనుల నొనర్చుటయు నని క్రీస్తు నన్ను కొడుకున్నట్లు నాకు తోచెను. ఈ నూతన భావముల పర్యవసాన మేదియన పరిణమించునో నాకప్పుడు తెలియకుండెను. కాని ఈ నూతనభావములే నన్ను భారతదేశ మానవ ఇట్టి మరెక్కొక్క దేశములకును లాగుకొని పోయినవి.

“ఉత్తమలక్షణములు గల మానవులుగ వృద్ధిచెందుడు” అను సందేశమునే భారతదేశపు యువకులకు గాంధీయచాతుర్ముఖులకు ఉద్యమముద్వారా ప్రకటించెనని నాకు తోచుచున్నది. గాంధీయచాతుర్ముఖులను చెప్పవలెను?

“సంతయుండలి పశువులవలె తనవిడ్డలవలె ఒకరి నను సరించి మరియొకరు ధైర్యోత్సాహ విరహితులై ప్రాతఃకర్మ శ్రమలములగు భావించి ప్రవర్తించుచుండుట నిష్ప్రయోజనము. ఇది తప్పు. మానవులవలె ప్రవర్తించుడు. శత్రువును ధైర్యమును ఆధారములుగ గైకొని, మానవుల వలె ప్రవర్తించుడు. సంకుచిత స్వభావులు గాక సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యము గలదు. ఉత్తమ జీవితము ననుభవించుటకు, అవసరమైనచో ఈ ప్రాణముల నైన, శ్రమ జించుటకు సంసిద్ధులై యుండుడు. ఉత్తమ మానవలక్షణములతో వృద్ధిపొందు” అని గాంధీయచాతుర్ముఖుల చెప్పవలెను.

ఒకప్పుడు నేనొక ఆంగ్లేయునితో మాట్లాడుచుంటిని. గాంధీయచాతుర్ముఖుని అభిప్రాయములతో ఏకీభవించక యుండవచ్చునుగాని వారిని ప్రశంసించక యుండవలదు. గాంధీగారు ఉత్తమమైనమానవుడు; అని ఆ ఆంగ్లేయుడు చెప్పెను. ఈ ఆంగ్లేయుడు పీరికండగాడు. గొప్పసాగువాడులందు యుద్ధభటుడుగ పోరాడియుండెను. నైతికబలము లేనివాడుకూడ కాదు. తనవృద్ధయను నుండివచ్చిన ప్రశంసావాక్యము లివియని చెప్పవలసియున్నది.

భారతదేశమునందు బాతీయోద్యమము ప్రారంభించబడిన సమయమున అలహాబాదు విశ్వవిద్యాలయమునందొక విద్యార్థి యుండెను. ఒకప్పుడు అతడు తన స్వవిషయముగూర్చి నాకు కొంతచెప్పెను. ప్రతిదినము రాత్రి అతనికి విచిత్ర స్వప్నములు కలుగుచుండెను. తాను నక్షత్రములు, కింద కూర్చుండి యుండును. సుందరాంగియగు దేశమంత దుఃఖముతో తనవద్దకు వచ్చి విలపించుచు తన సహాయము కోరుచుండెను. ఇట్టి స్వప్నములు కలుగుచుండుటచే తా నేవిధమునైనను పనిచేసి దేశ భూత దుఃఖమును బాపవలయు ననుపట్టుటకు అతనికి ఏమిదెను. తనయింటలి ఉత్తమగుణములన్నియు వికసింప ప్రారంభించెను. “నేను హిందువుడను గదా మహమ్మదీయులను నిజముగ ప్రేమించగలనో లేనో పరీక్షించుకొనెదను” అని అతడు తీర్మానించుకొనెను.

కాంగ్రెసు ఆదర్శము హిందువులకును మహమ్మదీయులకును విభేదమును అప్పుడేకొనెను ఏర్పడియుండలేదు. అప్పుడా

విద్యార్థి కాత్రిమాత్రమున ప్రవర్తించ మొదలిడెను. మహమ్మదీయుల ప్రేమ విషయము కన్న విధముల ప్రయత్నించెను. తర్వాత ర్యము ఇతడు పూర్వవార పర్యావరణమునందుండి ప్రభుత్వ మాన మహమ్మదీయుల ఇతనిని విశ్వసించక నిరాదరణ చూపుచుండె. హిందువులు ఇతనిని దూషించుచుండె.

ఆ విద్యార్థి మహమ్మదీయులతో కలిసి భోజనముకూడ చేయ ప్రారంభించెను. హిందువులకి బహిష్కరించిరి. తల్లిదండ్రులు దూషించె. కాని అతడు మాత్రము తాను ఆత్మశుద్ధిగ నమ్మిన పనిని జంతులేక చేయుటకు వెనుదిరుగలేదు. కడకు అతడు మహమ్మదీయుల విశ్వాసమును సంపూర్ణముగ పొందగలిగెను. అతని నైతికబలమును, శత్రుంకల్పమును మహమ్మదీయులు ప్రశంసించె. ఆ విద్యార్థి 16 సంవత్సరములక్రితము నాకవిషయము, అన్నియు చెప్పెను. ఇంకను నాకీ విద్యార్థి జీవితపు ఉన్నతాక్షయములు స్ఫురణకు వచ్చుచున్నవి.

సామాన్య ప్రజలయందు ఆధురమగు ప్రభావమును కలిగించిన ఈ ఉద్యమము ఇట్టి గొప్ప వ్యక్తులు వృద్ధిచెందవలయునని కోరుచున్నది. సంకల్పబలము, నైతికబలము గలిగినవారూ వృద్ధిచెందినవారి హిందు మహమ్మదీయుల మధ్య ము ఏర్పడదు. నిజముగ ప్రేమ స్నేహభావము వ్యాపింపజేయుటకు ఇట్టివారు పనిచేయవలెను. హిందువులు హిందువులను ప్రేమించుట, మహమ్మదీయులు మహమ్మదీయులను ప్రేమించుట అసాధారణము. ఉత్తమమానవధర్మమును నూదించెను. కేకాభ్యుదయము కొరకు హిందువులు మహమ్మదీయులు సోదరులవలె పరస్పరప్రేమబద్ధులై మెలంగుట ఉత్తమ మానవధర్మమునకనుగుణము.

కంగరాష్ట్రమునందు వరదలు వచ్చినపుడు నేనచటనుండిని. మహమ్మదీయులందు గ్రామములు వరదలవల్ల నశించెను. మహమ్మదీయులు స్త్రీలు తనవారు ఇంట్లలోకి బాధపడుచుండిరి. ఆచారములేక కృశించుచుండిరి. ప్రతి గ్రామమునందును బాతీయస్వచ్ఛందసేవకులై పని చేయుచుండిరి. వీరిలో ఒక సభ్యుని యుండెను. అతని ఉన్నతలక్షణమును చూచి మహమ్మదీయులు కూడ అతనిని గౌరవించుచుండిరి. మహమ్మదీయు లాహిందవ సభ్యునిని అధికప్రేమతో పూజించుచుండుట కనుల కండువుగ నుండెను. అప్పుడు అప్పుడు నేను నిజముగ హిందు మహమ్మదీయుల మైత్రిని చూచితిని. నావృద్ధయమునందు కలిగిన ఆనందమునకు మితిలేదు. ఈ స్వచ్ఛందసేవకులు సాధారణ మానవులవలె సమాన్యమగు పనులు చేసిన వారుగారు. ఉన్నత మానవలక్షణముల ప్రకటించిన ధీరులు.

ఇదేవిధమున అస్పృశ్యతను తొలగింపగలిగిన మహాపురుషులు నేటిదినము దేశమునందు యుండువలెను. ఇట్లుండలేక యధాశక్తిని పనిచేయుచు నిష్కలకలములకు రెండు ఆత్మరములు దూరమున నిలిచి చెప్పువారుండెను చాలరు. అస్పృశ్యులతో కలిసి వారిని ప్రేమించివారిని ఉద్ధరించుటకు కంగణము కట్టుకొనగలిగిన ఉత్తమమానవులు కావలెను. తిరువాన్కూరు మల బారులయందు బాధపడుచున్న నిష్కలకలములవారు స్ఫురణకు వచ్చుచున్నారు. అధోగతిపాలై పరితపించుచున్న వీరిని ఉద్ధరించవలయు ననుటయే నాజీవితాక్షయము. ఇట్టి గొప్పకార్యము చేయుటకు సంసిద్ధులై నిజముగ ప్రేమను చూపగలవా రెవరు నున్నారు?

ఇదేవిధమున మద్యపానసమస్యకూడ ఇట్టి మహాపురుషులనే కోరుచున్నది. గాంధీయచాతుర్ముఖుని నిష్పందింపబడినది మొదలు మద్యపానము అధికమగుచున్నదని ఒక ప్రభుత్వోద్యోగి నాకు ఇటీవలనే చెప్పెను. కాంతముతోడను కట్టుకలతోడను సహనముతోడను పనిచేయుచు భయంకరవిచారమున దగు మద్యమును గంజాయిని అంతరింపజేయగలిగిన ఉత్తమ మానవులెవరునున్నారో?

దేశబంధుదాసుగారు లాహోరునందు పర్యవసించుచున్నప్పుడు నవనాథుని ఖండించిరి. ఈ విధానమును అంతమొందించుటకు కూడ ఇట్టి మహాపురుషులే కావలెను.

గాంధీయచాతుర్ముఖుని గుణములను గ్రహించిన నిజముగ అనుచరులై ఇట్టివలెను చేయగలరు.

ఇట్టిగొప్పవలెను చేయుటకు సంశ్లింతునికొనినవారు ఏమియోజ్యముల ననుభవించుటకు సంసిద్ధులుగనుండవలెను. ఇట్టిదయే ఉత్తమ మానవధర్మము. మనము నిజముగ మానవులారా? అలెన క ర మే క్య రు ని చే స్పష్టింపబడిన ఈ ప్రపంచమునందొకప్పుడు యుండకూడదని నిరంతర దీక్షతో పనిచేయుటకు సంశ్లింతుకొనవలెను.

నాకు నాఖ్యముగ మనసునకు కట్టిన విషయములను ప్రాసానియున్నాను. దీర్ఘవ్యాసములను బ్రాయుటకు నాకప్పుడు

లేదు. విషయముగ కన్యాసమస్య నావృద్ధిని సంపూర్ణముగ ఆక్రమించుచున్నది.

నేను రెడీసీని దాటిపోవుచున్నాను. త్వరలో అనద్విత్యమగు సంపూర్ణ నైతికబలము ప్రకటింపబడిన మెక్కామెదీనా ప్రాంత్యములను మేము చూచెదము. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యముతో విరాజిల్లుచు నేటిదినముకూడ అధములగు మానవుల యందుకూడ ఆత్మగౌరవమును పురికొల్పగలిగిన గొప్ప మహమ్మదీయులకల్పిత ఇచ్చుటనే ఉద్దేశించెను. సముద్రతీరము సమీపమునందలి గుహలే మహమ్మదు ప్రకృత ఒకపర్యాయము కరణ్యము లయ్యెను. కృతులచే జయింపబడెను. అటుచేరు అను కిష్కరీతో ఈగుహలు చేరెను. “మహమ్మదు మిగిలి ఈగుహ యందు చేరియున్నాము. అని అటుచేరుచెప్పెను. శత్రువు. మన మిరువురమే కాదు. మనతో మూడవ వ్యక్తి మరెవ్వరేటియున్నది. అతడే శత్రుడు” అని ప్రకటించు మహమ్మదు గంభీరముగ ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను.

అప్పుడా గుహయందు మహమ్మదు ఇచ్చిన ప్రత్యుత్తరము సంపూర్ణ నైతికబలసంపదలతో విరాజిల్లు ఉత్తమమానవులు ఇయ్యవలసిన ప్రత్యుత్తరము. పరమేశ్వరుని కక్షిగ్రహించిన ఉత్తమ మానవులు, పరాజయము ఎట్టిదో ఎరుంగని ఉత్తమ మానవులు ఇయ్యవలసిన ప్రత్యుత్తరము. (యంగు ఇండియా)

బెంగాలునందు మలేరియా నివారణోపాయములు

కలకత్తా, మే 26:—బెంగాలునందలి వివిధ వ్యాపించి యున్న మలేరియా, కలకత్తా వ్యాధులను నిరోధించుటకు చర్య దీనికొనబడు గాను బహిరంగసభ జరిగెను. ఇట్టి వ్యాధుల వలన బెంగాలునందు 140 లక్షల ప్రజలు బాధపడుచుండిరిని 50. నిలరత్న సర్కారు నుడిచెను. ప్రస్తుతము రాష్ట్రమునందు నాల్గు చేల దాక్టర్లు గలరు. వీరందరూ గలసి ఈవ్యాధుల నిర్మూలమునకు చర్యదీనికొనినయెడల నది ముఖ్యసాధ్యము. ఇందులకు ఒక సంఘమును ఏర్పాటుజేయుచు తీర్మానింపబడెను. సర్. పి. సి. కే గారు ఈసంఘమున కధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిరి. కె. చావరి (ఉపాధ్యక్షుడు) సర్. నిలరత్న సర్కారు ఇ. ఇ. జెమ్మింగ్. ఎస్. నేమియర్, హెచ్. వర్మాన్, డాక్టర్. ఇ. మాయర్, బద్వానచంద్ర, మొదలగు వారు సభ్యులు.

అఫ్రికీ గుంపులు ప్రభుత్వవరతులు

పెయిసర్, మే 26:—1920 సంవత్సరమున భోటగారి వాత్యసందర్భమున ప్రభుత్వము వారు అఫ్రికీల గుంపులపై విధించిన మరతులకు, వారు లాంగి పోవకుండిరి. ఇంతలో కోనాటు వాత్యజరిగెను. దీని మూలమున మైమరతులను అంగీకరించుటలు జేయుటకు ప్రభుత్వమువారికి పీటలే పోయినను విషమ అగుంపులవారు ప్రభుత్వవరతులకారము తమంకటదామే గరితినమున పెయిసర్ నకు వచ్చి అప్తమ బ్రిటిషు నాజెములలో 12 వేలరూప్యముల అవరాధమును చెల్లించి మిగిలిన మొత్తమును 10 కోజులలో చెల్లించెదమని దెలిపి జరిగి. 1919 లో దొంగిలించిన 8 రైఫిల్లునుకూడ ఇచ్చివేసిరి.

కేమాపురములో ఖూసీ

కేమాపురములో (కాకినాడ తాలూకా) 18 వ తేదీన కాపుల యొక్కయు కమ్మవారియొక్కయు పశువులను యాడిగ (లేక కెట్టిబల్లి) కులకుల పొలములలోనుండి తొలగించి పోవుచుండగా ఇట్లు చేయరాదని యాడిగవారు అడలించి అధ్యంతరపెట్టిరి. అనియు, మరునాడు తిరుగ ఆపశువులను కెట్టిబల్లి పొలములగుండా తొలగి నాపశువులకాపరి బల్లిల సరికినియు, పిదప బలితలు గ్రామములోనికి కెట్టి కనిపించిన యితరవర్తముల వారి నందరిని కెట్టి రనియు, కాపుల కమ్మవారును కలిసి ఈడిగవారితో పోరాడి రనియు, కత్తులతోను కర్రలతోను కొట్టుకొనిరనియు రిపోర్టువచ్చెను. ఈకలవాము 14 వ తేదీన నుమాడు పెంటి గంటకు జరిగెను. అందులో 18 గుర్రుల బాగుగా గాయములు తగిలినవియు వారిని వెంటనే కాకినాడ అస్పత్రికి తీసికొని వచ్చిరియు. దరిమిలను ఇద్దరు అస్పత్రిలో చనిపోయి రనియు తెలిసెను. తక్కినవారికి చికిత్స జరుగుచున్నది. గాయముపడినవారిలో నుమారు ముగ్గురు యాడిగ వారున్నారు. ఈసంగతి పోలీసువారికి తెలిసినతోడనే దర్యాప్తుచేసి 12 గుర్రుల కట్టుకొనిరి. ఇంకను దర్యాప్తు జరుగుచున్నది. ఇంక మరెందరూ కట్టుకడలసినవారూ నున్నారు. (కాకినాడ స్పెషియల్ పోస్టు)

బ్రాహ్మణేతరపక్షము

విశేషములు లేవు.

సర్. పి. టి. చెట్టిగారియుదంతము.

కనివారమునాడు పొందర్యజమానలో జరిగిన బ్రాహ్మణేతరసభలో గల్గిన విశేషమునుగూర్చి ౪౮. పి. త్యాగరాయ చెట్టిగారితో మాత్రనిధి సంభాషించెను. ప్రథమమున ఆ చిరకాలవాయకుడు మాటలాడునుద్దేశముతోనేలేక, తనవారం సాయం త్రేము మద్రాసు మొయిల వ్రాసిన గంపాడికియన్యాయాధ్యక్షులను తనను బ్రెటికిలాగవలెనని యాహ్వానించెను. "నేను బ్రెటికి లాగబడితిమి ఒప్పుకొన లేదని మీఎడిటరుతో చెప్పవలసింది" అని అయిన యునెను.

కొంత సేపైన పిదప ౪౮. పి. టి. చెట్టిగారు కొన్ని ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చి బ్రాహ్మణేతర పక్షమున గూర్చిన సంకేతముల నివృత్తిశేషము నుద్దేశించెను.

కనివారమునాడు సభనువిడిచి తేలెల వెల్లితిరిగి యడుగగా ౪౮. పి. త్యాగరాయచెట్టి యిట్లు చెప్పెను.

అట్లుజేయుటకు కారణము, బ్రాహ్మణేతరపక్షములో ననంతపులెన ఆ కొలదినుండి బంపారమును బ్రెట్టెట్టకొరలేదు, వారల ననుసరించువారే లేరు.

మిలే, కోయబుత్తూరు నుండి లేఖవారి, సభలో జరుగుచున్నది, రాబురావలిగచెట్టిగారి మాటయేమి? అయినయు మీమనస్సులో నున్నవారు గాదను కొనెదను అని మాదిలేఖరి యడిగెను.

సర్. పి. టి. చెట్టి. — అవును. అయినగూడవారిలో నొకడే, అయిన ఆలేఖ వ్రాయుటకు కారణము, అయినను రెండవ సంవత్సరముగూడ కోయబుత్తూరు జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులుగ నియమింపలేదనియే. జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షుడవడని ఆయనకేయిందనలేదని ఎట్లు?

ప్ర:—మీపక్షములో విశేషములేదా?

ఉ:—లేదు ఏమాత్రములేదు. ఎవరో నిరాశాజనములగు రాబు. పి. నచేకమొదల్యూరువంటివారలు, పక్షములో విశేషము గల్గినదని నియోజకులకు తెలియ జెప్పవచ్చును. వారలుబుజేసి నెలకలవారు.

కనివారము నాటిప్రచారకసభ, ఫలూని నాటికని లేకుండ అవీశేయిటవలన, యావత్తుము మీదను మంత్రులమీదను రామబాధకగా గావించిన నేరాశోజలను సభాప్రతినిధు లంగీకరింపలేదని నూచించును.

ప్ర:—ఈ అల్లరి జరిగినసభలన రానన్న యెన్నికలకు యేమైన నప్తముండునా?

ఉ:—ఎంతమాత్రమున నప్తముండదు. ఈపక్షము యెట్టిదో ఉద్దేశము తెట్టివో నియోజకులకు తెలియును. వారు యెప్పుడును యావత్ నాయకులను మంత్రులను బలము నిచ్చుచుండిరి. ఇంకటితో ౪౮. త్యాగరాయచెట్టి యాహ్వానించెను, "ఇంతవరకు చాలు, నేనీక నేమియును జెప్పవలచుకొన లేదు."

మరియొకరి అభిప్రాయము

ఇంకట మాత్రనిధి బ్రాహ్మణేతరప్రచారకసభ జాయింటు పెట్టెటలలో నొకరగు టి. వి. ముద్రామూర్తిగారితో సంభాషించగా నీక్రింద విధముగ జెల్లిరి:—

సభ అల్లరితో ముగియుట యెంతయు అకమానకరము. రామబాధకగారు హిందూధర్మాదాయముల బిల్లును గూర్చియు డబ్బును దుర్వినియోగము జేయుటను గూర్చియు వెల్లిన విషయములతో సభా ప్రతినిధులు యేకీభవించలేదు. మంత్రులు నిరంకుశముగ నుండి బ్రాహ్మణేతరప్రచారకులను లక్ష్యపెట్టుటలేదను విషయములో మాత్రము వా రేకీభవించిరి. బ్రాహ్మణేతర ప్రచారకులు కష్టపడి సంపాదించిపెట్టిన ఫలమును మంత్రు లిపుడనుభవించుచున్నారు.

ఈయభిప్రాయమును వెల్లెవారిని ఆశావిఫలము అనవచ్చును. కాని రామలింగచెట్టిగారు రెండవ సంవత్సరము జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షుడుగ నియమింప జడకపోయినను వారిలో లేరను. అయినలేఖులట్టిమాడ, యావత్ నాయకులలో నిజముగానేదో పెద్దలోపమున్నదని తెలియుచున్నది.

మద్రాసులో నాయకులు రెండుపక్షములుగ విభాగమై యున్నారను విషయమున త్రోసిపుచ్చుటకు వీలులేదు. (మద్రాసు మొయిల.)

ఇరిగేషన్ బిల్లు

ఒకస్వాభూమి కాకినాడ నుండి వ్రాయుచున్నార:—

VI

అరవలభూయము ప్రత్యేకపరతులమీద నీటి పాలుకల పన్నులు నిర్ణయించబడుటను భరింపజనుటనుగురించి:—

ఒక నీటిపాలుకలపని నిర్ణయించుట అభివృద్ధిచేయుట భరించుటవలన నొకానొక ప్రదేశమున లాభకరముగ నుండునని నబదినపుడు అట్టి పనిల్ల లాభముపొందు భూములపైన ఒక తీరువారేటు విధించి వానిని జరిపించుటకు స్థానికప్రభుత్వము వారు చేయించవలసిన పరిశోధనల మొదలగువానినిగురించి యీ యధ్యాయము తెల్పుచున్నది. అట్టి విచారణనుగురించి కలెక్టరు ముందుగ నొక ప్రకటనమును చేయును. ఆ ప్రకటనములోని సామాన్య ప్రకారాలయొక్క లాభనష్టములగురించి నియమితకాలములో దాని లాభనష్టముల ననుభవించు భూమిఖానుండులు తమ యాక్షేపణలతోక సమ్మతులను తెలుపుకొనవలెను. వీనిని పరిశీలించిన పిమ్మట దొరతనమువా రాప్రకారమును మంజూరు చేయవచ్చును, లేక విడనాడవచ్చును. ఈయధ్యాయమున నూతన జలాశయ నిర్మాణముమాత్రమేకాక ఉన్నవానిని అభివృద్ధి చేయుట భరింపజనుగురించికూడ ప్రకటించబడినది. అట్టివోవానికి కొంతసేపితరున తేటును విధించి అభివృద్ధిచేయుట భరించుట యొచింతురా యను సంకేతము వొడచుచున్నది. గోదావరి, కృష్ణ, కావేరి అనంతపురంవలన వెట్టుబడి ద్రవ్యముమీద నిదివరకే నూటికి 16 మొదలు 20 వరకు లాభము వచ్చుచుండగా దీనితో సంతుష్టులుగాక యింకను హెచ్చునీటితీరునకేట్లు విధించురా? అది కేవలము మాదనపని. ప్రాయశః కాననకర్తలయొక్క యుద్దేశమట్టిది కాదని యూహించెదము మునుగులో గడ్డులాలేట 87 వ క్లాజు చివర ఒకటిరెండు పక్షముల జేర్చి యీసంకేతమును తొలగించుట మంచిది, లాభకరము. (ఝిమ్మన రేటిపు) అనుపదమునకు విస్తృతనిర్వచనము చేయనంత వరకు నది యెల్లరకు భయపేతుకేయగును. 42 (1) డి. క్లాజు పకారము 10 ఏడ్లకోకతూరి యీనీటిరేట్లు మార్చబడునని చెప్పిరి. 80 ఏడ్ల నెటిల్మొంటువలననే రయితులు భూము లభి

వృద్ధిచేయుటకు తగిన ప్రోత్సాహము లేకున్నదనియు వర్మసెంటు నెటిల్మొంటుగాని అగడదొడ్లకు తక్కువగాని నెటిల్మొంటుగాని ఉండుట యవశ్యకమనియు సామ్రాజ్యకాననభమొదల (కొండభట్ల వాడములు జరుగుచుండగా పడేడ్లకోకతూరి రేట్లును మార్పుట కధికారము కైకొందమని నిర్ణయించు ప్రతాపము నము ప్రకాశిప్రాయమును బుద్ధిపూర్వకముగ తృప్తికరించుటయని యనకతప్పదు. నీటితీరునకేట సవరణలు నెటిల్మొంటు కాలమునకు మధ్యను జేరేము తలపెట్టరాదు. కొత్తనెటిల్మొంటు సమయమున ప్రజల యార్థిక పరిస్థితుల గురించి విపులము గువిచారణ చేయబడునుగాన ఆ విచారణయొక్క స్వాయత్స్వాయములను వాస్తవమును విచారించుటకు ప్రజలకును కానననిర్మాణసభ్యులకును అవకాశముండునుగాన 42 (1) డిక్లాజును తొలగించుట సహేతుకము.

ఈ అధ్యాయము మొదలు చెప్పబడిన పనులవలన లాభమును పొందినట్లు నిర్ణయించబడి పన్ను విధింపబడిన ప్రదేశములలో నీటి పారుదలవలన నెటిల్లాభమును ఏభూమియైనను పొందజాలదను కారణమున కలెక్టరు పన్ను వేయుక మినహాయించవచ్చునని 44 వ క్లాజును మినహాయించు మూత్రము కలదు అట్టి మినహాయించు అధికారము కలెక్టరు యిష్టముమీద నాధారమై యున్నది. ఒకానొక పనివలన నొకానొక యాసామికి లాభము కలగనేరదని స్పష్టమైనపుడు పన్ను మినహాయించి తీరవలెనుగాని అధికారి యనుగ్రహమునై నది యాధారపడి యుండరాదు. మినహాయించు జరిగి తీరవలెనని ఆసామికి స్పష్టముగ తోచినపుడు సివిల్ కోర్టులో దావాచేసి స్వామి పొందుటకు వానికి స్వాతంత్ర్యముండవలెను. 45 వ క్లాజు ప్రకారము నీటిపన్ను రేటుకు భూమిఖానుండులు ఆక్షేపణ చేయకూడదట. ఆపన్నును చెల్లించుటకుగల బాధ్యతను గురించి సివిల్ కోర్టులో ప్రశ్నింపగూడదట. కాని జేని విషయమై పన్ను వేయబడినదో అభూమికి తాను స్వామ్యుడారాదు (భూమిఖానుండు) కానప్పుడు అట్టి పన్నును తాను చెల్లించుటకు బాధ్యుడనుగానని సివిల్ కోర్టులో డిక్లరేషనును పొందవచ్చునట. ఇది కేవలము ప్రమాదకరమగు కాననము. ఒకవేళ 88 వ క్లాజులో చెప్పబడిన నోటీసు జాతీకాలడక పోవచ్చును. అట్టిసిటిలో నోటీసు అమలు జరుపుటకు సివిల్ ప్రొసీజర్ కోర్టులో జెప్పబడిన మార్గముల సధికారు లలంబించనపుడును గ్రామములో నోటీసు కట్టికమాత్రమునను కాశ్యతముగ నొకడు నీటి పన్నును చెల్లించుచుండవలెనని చెప్పట ఆనుభవ, వ్యవహార విరద్ధము. ఇది సవరణ కావలయును.

వెంట్రుకలే అందము?
రాని పోకుండ, జాగ్రత్త!
వెంట్రుకలు దువ్వెనతో ఊడిరాకమునుచే త్వరపడుడు.
ఊడినప్పుట మొదలు పెట్టినయెడల వెంట్రుకలుపాడై పోవును.
అంతవరకు రానియవద్దు
నేడే
కామినీయానూనెను
వాడుట మొదలు పెట్టుడు
(ఇది రిజిస్టరు చేయబడినది.)
వెంట్రుకల కెట్టి రోగమున్నను, ఇరో మాంద్యమున్నను, యిది దివ్యవధము
వెంట్రుకలు చిట్టుట గాని, గడకుగ గాని యుండదు
మీ వెంట్రుకలు మరల యెప్పుటి మెత్తదనమును గల్గి పట్టువలె నుండి మెరయు చుండును.
ఈ రోజుననే దీనిని పరీక్షించి చూడుము
వెంట్రుకలు యెట్లుబద్ధియుగనో కనిపెట్టుడు
కామినీయా తలనూనెను నిన్ను సర్వోత్కృష్టమైన జేయును.
వెల బుడ్డి 1-కి ఒక రూపాయి వి. పి. చార్జీలు ప్రత్యేకము.
అన్నిచోట్లలోను ఈ క్రింద తెలుపబడిన ప్రకారము విక్రయించబడుచున్నది.
మీకు సువాసన ద్రవ్యము, లేక అత్తరు కావలసినప్పుడు
"బుటో దిల్ బహారు"కు వ్రాయుడు.
ఇది రిజిస్టరు చేయబడినది. ఆకర్షకమైన గుణముగలది.
బెన్న బుడ్డి 1కి ఫర రు 2-0-0
ద్రాము బుడ్డి 1కి ఫర రు 0-12-0
1/2 ద్రాము బుడ్డి 1-కి ఫర రు 0-8-0
ఇది మందు లమ్మవారందరివద్దనున్న, శరకు అమ్మవారివద్దనుగ దా దొరుకును. లేకున్న,
సోలు యేజంట్లు:- ఆంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికలు కంపెనీ,
126 155 జమ్మామశీను, బొంబాయి.

విదేశ వార్తలు

క్రొత్తమంత్రివర్గము

కాకానర్యేటిపు సభ్యులు

చాంబర్లనుగారి వ్యవస్థ

పార్లమెంటు ప్రెజ్డెంటు ఇట్లు తెలుపుచున్నాడు:-
క్రొత్తమంత్రివర్గము తేదీ: 20వ తేదీన అయిదుగురుగానే కాద
బడుచున్నాడు. ఈ పార్లమెంటు బయటపరచుచు ను క
యల సంస్కరణము జరుగదని తెలిపాల్సి మొగ్గుగాను కో
రాధికరిక ను దుటచే అనుకొనుచున్నాడు.

అందరను కాకానర్యేటిపుల మరల సంయోగము తెలిప
కుంజివర్గమును బాల్మిక్ గారు సమకూర్చుటే పోయినందులకు
విచారించుచున్నాడు. అట్టి కాంబర్లనుగారిని మంత్రివర్గములో
చేర్చుకొనవలసివచ్చును కాకానర్యేటిపుల విశ్వక పోషకు,
కాని చాంబర్లనుగారిలో కలిసికొని బాల్మిక్ గారు ఏమియు
ప్రస్తావించలేదు. బాల్మిక్ గారు, ప్రతిపక్షము, చాంబర్లనుగారి
తెల్లయిదొక్కము నీయగూడదని తెల్పటచే ఉంటుందే. చాం
బర్లనుగారిగూడ అవ్వనిచిరాజుని సర్ రాజ్యము మాత్రము
బాల్మిక్ గారు నడుగ ఆయన లేదనిరి. అందుచే నోర్చుగాను కోరాధికరికను నిరాకరించిరి.

బొమ్మమాపున జనరలు తదనిని గూర్చి యోచించుటకు
వ్యతిరేక గలదాయని ఇవాన్సుగా రడిసిరి.

తరువాత బాల్మిక్ గారు చాంబర్లనుగారికి కబురంపి
అయినతో చాలకాలము మాట్లాడిరి.

ఖాళీఅయినపుడు యునైటెడ్ స్టేట్స్ రాయబారద
నిని ఇచ్చెదనని బాల్మిక్ గారు తెప్ప చాంబర్లనుగారు నిరాక
రించినది తెలియుచున్నది.

బొమ్మమాపున ప్రధానమంత్రి అయినవాడు నిర్వచిం
ప బడిన కార్యక్రమమునే ప్రభుత్వమువారు పాగింపవలె నని చాం
బర్లనుగారియుద్దేశ్యము. కాని నేటి పార్టీ సభకు ఆయనపోలేదు.

చాంబర్లనుగారి ఆక్షేపణ

లండన్, మే 27:- కాకానర్యేటిపు వత్తువా రంద
రును సంయోగముతో మఱచేయుటకు తనవత్తువా రి కవకాశ
ము నీయలేదనియు, బాల్మిక్ గారు మంత్రివర్గము చేర్చాల్సి
చేయువరకు ఆయన కేమియు తెలుపనేలేదనియు తన సహాయ
మును గోరితే తప్పక తోడ్పడియుండెడివాడననియు కాకా
నర్యేటిపు వత్తువా రందరును ఏక మగుటకు
తన ఆనుచు తనవరును ఎంతటి స్వార్థశ్రావ్యుడను జేయుటైన
వెనుక నేనువారు గారనియు తమ నియోజకవర్గమువారికి
చాంబర్లనుగారు 26 తేదీని తెలియజేసిరి.

మొదటినుండియు బాల్మిక్ గారు ప్రధానమంత్రివద
నిని అంగీకరించువాడని ప్రాంతవిభేదములన్నియు అంతరించుట
ననే గోరిరియు ముందు ఈవత్తువా రందరును పూర్తి విక
మత్యముతో నుండవలె నను తలచుటతో బాల్మిక్ గారుండిరని
నమ్మక తీరదనిరి. కాని మధ్య కొన్ని అవాంతరములు అడ్డు
కొన్నవనిరి. సంపూర్ణ-సంయోగము కరువుటకు సాధ్యముగా
లేదన్న చాంబర్లనుగారివలంబులకు ఇప్పుడు తేలికపడుచు
యనియు క్రొత్తను ప్రభుత్వములో చాంబర్లనుగారు ఉంటుట ముఖ్య
మని తలంపుటయే కారణమనిరి.

ఇకర అవాంతరములన్న, కాకానర్యేటిపు వత్తువారంద
రును మరల కలిసికొని ఏకము గావలెనని బాల్మిక్ గారు
గోరి ఇకర మంత్రులందరు అట్లుచేచే తరువదపులను తదల
కొనెదరని భయపెట్టెదరు వర్గమును చార్లెస్ తిలలు తెలుపు
చున్నాడు.

సర్ బ్యామింగ్ వర్మింగ్ ఇవాన్సుగారు బొమ్మమాపున
జనరలుగ నియమింపబడిరి.

రూపనమస్య

ప్రాంకో జైలియనుల చర్య

లండన్, మే 27.-రాత్రి 11/25 ప్రాంకో జైలియను
నవ్వవరహులసభ అపుడేయబడినది. సాయ 11 ఇనుపదాడులు,
బొగ్గు, చక్కెర, అల్పహాత చమురునున్న గు వాటిలను
100 పాడులు కావచ్చును.

ఆర్థికమంత్రియువన్యాసము

క్రొత్తమంత్రివర్గము మొగ్గుగా కట్టు ఉప
స్థాపించి:-

ఇప్పుడు మనకు నడుమొసిన పరిస్థితులన్ని? తాత్కాలి
యధ్యక్షకామముజరిగిన నా లేదనగూడ యున్నా రిథిలమై
యన్నది. పరిస్థితులు బాగునయివును బడులు పెంచుచున్నామని
మనకితేలేక రైతులు అయిదు డ్రైసిడి. వారికామక కార్యాలను
మున ఎరికిని కలిపెనున్నది. మరలక కార్యాలను ఇంతవరకు
మున మెరుగు ను జోధమును బాదుచున్నాడు. కాతీయవ్యయ
ముగూడ విచ్చలవిడిగ జేయుచున్నది. అట్లు వ్యయపడుచుట మన
ఆర్థికస్థితిపరిస్థితులకు భంగకరము. దీనివలననే కొంతవరకు ప్రజల
తప్పుల భారముచే క్రొత్తమంత్రివర్గము. దీనివలన అన్నియు
బలించి బడులున్నవి.

నడమైన శాంతియు-మితవ్యయుము

ను మన కవ్యము. అంతర్జాతీయ శుభంధములకు అడ్డు
లేక అవ్యవస్థను పరిస్థితు తోడ్పడతాడు. ఆర్థిక వికేతాంగ
విభానము మీద ఆచారము తీర్చక విభానమును క్రొత్త
విగ్నము చేసికొనవలెను. ఈ రై డ్లనుండి ఏమితివచ్చి
మును బాపలేకపోతిమి.

ఇట్టి పరిస్థితులలో మనము క్రొత్త ప్రభుత్వమునకు
తోడ్పడవలసి వచ్చినది. బాల్మిక్ గారు కందయు తోడ్పడెదరు.

ప్రస్తుత ఆర్థిక పరిస్థితుల జనునంది క్రొత్త ప్రభుత్వము
వారు తమ విధానము నేర్పాటు జేసికొనవలెను. మన వర్తక
ము మరల పరిస్థితి గాంచి పూర్వపుపరిస్థితులను గాంచవలె
నన్న వ్యయమును తగ్గించవలెననియు అందులకు క్రొత్తమంత్రి
నెత్తరాదనియు బొమ్మమాపు గారనిరి. అట్లుజేసిన మంత్రీకేవలము
చక్కజేయును.

కొన్ని కంకు లిట్టే బయటకెరిగి బొమ్మమాపు రికి తెలి
సినది కొన్ని కంకులను అట్టేజేయు అవసరమును బొమ్మమాపు
అంగీకరించిరి. ఆది కేవలము కరసరమున తోచిచివో మనము త్యా
గముచేయవలెను.

బొమ్మమాపున భయములేదు

ప్రస్తుతము వర్తకము తనివారల పరిస్థితులు ఎటులున్నది
తెలిసికొనవలెను.

ఒక్క-ఒక్కమువారే అభ్యర్థులుగ నిలుచుచున్నాడు. కామ
న్యూభలో వీరిసంఖ్యలే విస్తారముగ నుండుటకు ప్రయత్నిం
చున్నాడు. వీరే కార్యకర్తమునాడు కార్యకర్తలసభ్యులేమి తెప్ప
నను ఇంగ్లాండులో ఇప్పుడు బొమ్మమాపు భయములేదు.

కార్యకర్తమునాడు పెట్టుబడి భవముమీద కన్ను విధిం
చవలెననియు లోపాలుకారి వ్యవహారములు గూడదనియు ప్రక
టించిన కార్యకర్తమునాడు బాదిరి. మూంధముమీద కన్ను
వేయుట పాగింపని. వ్యభిచారపు తేరుగాడు. కన్నులనువిధిం
చునాడు వివయమును పూర్తిచేసి గ్రహించియుండగని నా
యభిప్రాయము. ఇట్లు ప్రభుత్వమునకు సామ్యము చేయవలెయు
ట వివాదకరమనిరి.

డియోలో ప్రైవేటు వర్తకము పాగింప. అలాచి
వేయబడెను. మనదేశమునకు అది తగదు.

ప్రస్తుతము ఒక్క-ఒక్క-రాజ్యమునాడున్న నే కొంతవరకు
కాంతము, వైద్య మేర్పడును. ముఖ్య కాంతియేగాక, తగ్గింపు,
విశ్వాసనీయునుగ పాలనము గావలసి యున్నది.

బ్రిటన్ విదేశాంగవిధానము

లండన్, మే 27:- బాల్మిక్ గారు యూరపీయా
సమితి పావ్యనమస్యలకుగూర్చి విదేశాంగ విధానమును పూర్తి
పరిశీలించుచున్నాడు. నవ్వవరహులము, రూపు ప్రాంతినికూర్చి
తీలను ముందుగ నే పరిష్కారము జేయవలసివచ్చి. అంగ్లో-వెం
ఒడంబడికను పునఃస్థాపించెదని అనుకొన్నారని అబ్దుల్లా కులీ
ప్రాయమున్నది.

జైలియనులకు వికేతాంగ మంత్రిపూరిము కేసు కాని
బాల్మిక్ గారుగారి ఆకాశాగ్రముగ నుండుటకు వీరి కార్యక్రమమునకు
మాన్యమిది.

జైలియనులకు కడపటి బర్మకు లేఖను అతరించుటలో
కొమ్ముగట్టిక. మరలబర్మనుపినుచోపు అభిమానులమీద మిత
మండలి సుఖభావ మొనర్చుదమ్య ననుకొనుచున్నాడు.

సామిప్య ప్రాచ్యసమస్య

తురుష్కగ్రీకునమస్య

కరగటుచప్రదేశము

లాసేన, మే 26:- నవ్వవరహులముగూర్చి గ్రీకుల
దను, తురుష్కలకును జరుగుచున్న విషయపరిస్థితులు నేటికు
థ్యాన్యుము తృప్తికరముగ పరిష్కారమైనది. తురుష్కలకు
కరగటుచప్రదేశము నిచ్చుటకు నిశ్చయించిరి. వివరములను
ముందు ఆలోచించెదరు.

దీనివలన గ్రీకులు చాలసంతసింపిరి.

ఒడంబడికమరతులు

లాసేన, మే 26:- అసియా మైదనులో అన్నిటిని నా
కన మొనర్చి నవ్వమును కలుగజేసితిమని గ్రీకులు ఒప్పుకొనిరి. గ్రీ
కులు నవ్వవరహుల నిచ్చుటకు దేబ్బులేనందున తురుష్కలకు
నవ్వపరిహరమును వదలుకొనిరి.

కరగటుచప్రదేశములో కరగటుచ పట్టణము, కరగటుచ
బర్లెయా సరిహద్దుననున్న ఇనుపజారీయు గలవు. ముద్రాన్
యధ్వనిరామునుండి తురుష్కగ్రీకులు పట్టుకొన్న నాకలను
ఉధియులును వదలిపెట్టవలెను.

సభాకలెరమున వెనిజులాన్, ఇస్మితుగార్లు కన్నుర్క
నము గావించుకొనిరి.

తుర్కీలోనున్న విదేశీయులను గూర్చిగూడ అనుకూ
లముగ నే పరిష్కారము జరిగెను.

తురుష్క-ప్రతికాప్రచారకులు అసంతృప్తు లగుట

లాసేన, మే 27:- సుధిహాసగుటకు ఇంతవరకు అడ్డుముగ
నున్న తురుష్క గ్రీకుసమస్య మిత్రవంధలి యుక్తిచేతను ఇస్మి
తు వెనిజులాన్ గార్లు సదుద్దేశములచేతను పరిష్కార మొడి
ఈ అడ్డు తీరిపోయింది. అంగ్లో-రాజాతీయ సభవారి ఒడంబడి
కను అంగీకరించెదరా యను సందిశములు బయలుదేరినవి. తురు
ష్క-ప్రతికాప్రచారకుల కిది అనుకృష్టమున్నది. వీరు తురు
ష్కలకు కావలసినసామ్యుగాని రాష్ట్రముగా దనుచున్నారు.
కాని అంగ్లో-రాజా తీ ఒడంబడిక నంగీకరించెదరని ఇస్మితుగార్లు
అతియచున్నారు. ఈ వాదములో సంతకమునకునని ఇస్మితు
గా రనుచున్నాడు. కాని ఇంతకు రెండు సంకతులు పరిష్కా
రము కావలసియున్నవి. తురుష్క-దేశములో చున్న విదేశీయు
లను విచారించు న్యాయస్థానాది విషయములు, తురుష్క-
ప్రభుత్వములమును ఏకరస్యతో చెల్లించవలయు నను సంక
తియు లేలలేదు. ఈ విషయములలో మిత్రవంధలి అంగీకరించె
దరని తోచదు.

బర్లేరియనుల ఆక్షేపణ

తురుష్కల కనకాలముగ మాన్యుచేయబడిన ప్రేషి
యను సరిహద్దులకు బర్లేరియనులు అంగీకరించుటలేదు. బర్లేరియా
వారి లాభములను పాటించి ఈ సమస్యను పరిష్కారము చేశ
వలెనని బర్లేరియనులు రాయబారి సర్ హోరెన్
రం బొమ్మగారికి తెలియజేసిరి. ముఖ్యముగ
ఈజిప్టుకు సమగ్రప్రదేశమును గూర్చి బర్లేరియనులు పట్టుదల
జూపుచున్నాడు.

కాకానర్యేటిపు నోపిలులో అందరను మొత్తము మీద
గ్రీకుతురుష్క-నవ్వపరిహరపరిష్కారమును తృప్తిగ నే అదరిం
చిరి. కాన ఇంతవరకు ఆమోదించునపుడు అంగ్లో-రాజాదగూడ
నిరాకరించ రని తలంపుచున్నాడు.

కాని, పెట్టురులో కొట్టట బయలుదేరినది. తుపాకుల
తోడను వేగవంతముతోడను పోరిరి. నలుగురు చనిపోయిరి.
20 మంది తీరగాకులైరి. 100 మంది అరెస్టుజేయబడిరి. కాని
పెట్టురులోగూడ అల్లరులు బయలుదేరినవి. ఇద్దరు చనిపోయిరి.
18 గుర్ర తీరగాకులైరి.

ట్రాన్సు జార్జానియా

ప్రభుత్వమువారి స్వాతంత్ర్యమును సాధ్యభావని తరపున
పాల్పాడు క్యము అలాగాను ప్రకటించిరి. కారా తిరుగబాటు
ఒర్చినవారిని మన్నించుతిరుగియు తెలుసాలో నున్నవారి సంత
ని విడిచిపెట్టెదమనియు తెలియజేసిరి.

భారతదేశము- బ్రిటిషు సామ్రాజ్యము

లండన్, మే 27:— కెనీయా సమగ్రమును గూర్చి ప్రస్తావించు భారతీయులు వ్యాజ్యమును గొడుచుచున్నారని ప్రత్యేకముగా తమకు పత్రపాత్రముల ద్వారా తెలుసుకొనినది. కెనీయా దేశముల భాగములను ముందు పాటింపబడు భారతీయులు సంసిద్ధులైయున్నారని, బ్రిటిష్ కేబినెట్ కు వ్యాఖ్యానములు చేయబడుచున్నారని తెలుసుకొనియున్నాము. ఇది సాధ్యమగునా? భారతీయులకు సామ్రాజ్యమును మూలముగా కలంపులేదు. తమ ప్రభుత్వ చైల్యములను తెలుపుచున్నాడు. కెనీయాను నిర్మించిన భారతీయులు, వారి ప్రభుత్వ భాగీదరి పోవలెనని కేబినెట్ కు గొడుచుచున్నాడు.

బ్రిటిష్ అధికారిగ నుండ ఇటులనే జేరిరి. ఇంటి భారతీయుల స్థితి భారత ప్రభుత్వములో వచ్చుచు దురస్థాయముగ నున్నది. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యములను భారతదేశమున కెంతయు భాగముగా తెచ్చి అంగీకరించినను విదేశములందు మౌలికము భాగములను న్యాయము విమర్శించుట అన్యదేశీయులను మానువారినై నీచముగా భారతీయులను జూచుచున్నాడు.

భారతీయులకు బ్రిటిషు సామ్రాజ్యముతో సంబంధము నుండుటకు కే ఇష్టము. దీని కలన సామ్రాజ్యములకు లాభము మరింత కలుగును. భిన్న భాగములను, భిన్న భాగములను సమాధానముగా బ్రిటిషు రాజకీయ వేత్తలు ప్రతిభాజుచును. రెండవ భాగముగా భాగములను, అట్టి అభివృద్ధిని ఎంతోకొంతవరకు కేంద్రములకు విశేషముగా చేసి ఇచ్చియుంటున్నాడు. సామ్రాజ్య భాగములను తీర్చిదిద్దుచున్నాడు. సమగ్రముగా చూడగా విచారకరము.

భారతీయుల విమర్శ ఎంతమాత్రము లోపముల కనిపించినా లేదు.

యూనైటెడ్ స్టేట్స్ మద్యపాన నిషేధము

నూ మార్చి ఇంగ్లీష్ ముగ్గురు విశేష ప్రభుత్వములను ముగిసిన పొత్తికత్తులను కలుగు చిహ్నములను యూనైటెడ్ స్టేట్స్ ప్రభుత్వము వారికి తెలియజేసిరి.

రూపుల సమ్మె

కొంతవరకు రద్దీనది. ఒక ఎన్నెన్నో ముగిసిన కొన్ని ఇంటిముల జరుగుచున్నది. ఎన్నెన్నో కట్టిన వారు ముగిసిన కొన్ని ఇంటిముల వికలుకములను గోళి.

కమ్మ కట్ట కేరళియా, రైలు కట్ట కట్టకును వ్యాపారము.

బోకము యుద్ధము

బోకములో పనిచేయు ప్రాంతములలో పోరాడిరి. ఇద్దరు చనిపోయిరి. రెండుగురు కుతగాతులైరి.

భూమిలో సేనలు వైరు బ్రేకు కార్యాలయములను ముట్టకొనెను. వారిని అయ్యుధములను స్వాధీనము చేయగలెననిరి. ప్రస్తుత ప్రభుత్వము నిరాకరించిరి. 15 గురు బండిలకు తేలుబడిరి. భూమిని పొరవోరి. సమ్మెకామలు వైరు బ్రేకు కార్యాలయములను ఆగమియగొనిరియు అంతటి భూమియులకు తొండువరకు తేలు తీరనియు తెలియచున్నది.

బర్మన్ రైల్వేలకు పాత పాత గొడుగుగారిని కాల్చి గొలిపిరి.

ప్రత్యేక కుట్రను పదిపొయిరి. బ్రిటిష్ అయ్యుధములను గోళించెను. తగిలియున్నాపోయెను.

రైలును బ్రిటిషు ప్రభుత్వము ఒక భారతీయులను ముగిసి పోయెనని తెలియచున్నది.

చామూ కంగువపొయి అంతట సైనిక పరిస్థితి కలుగుచున్నది. కెరళియ కేసులకు సీమా ప్రభుత్వము వారిక సమగ్రము నియమించిరి. పీఠములకు సైనికాధికారి పోవలెనని పూచించుట జేసెను.

ఇండియా రాజప్రతినిధి

రీడింగు ప్రభుత్వ రాజీనామా నీయవలసినదా?

లండన్, మే 27:— ప్రభుత్వము చూడబడే ఇండియా రాజప్రతినిధి రాజీనామా నీయవలసినదని మరల బయటకు వెళ్లిరి. రీడింగు ప్రభుత్వము తమిళమున లోపించుచున్నారనియు వేసవి కాలము అఖిల తపసినిని తక్షణము ననియు సకాదే మైయు కత్తి క రైలు ప్రభుత్వము ది. ఈ ప్రాంత ప్రభుత్వము పట్ల రీడింగు ప్రభుత్వము చాలా ఆసక్తిగా బాంబి. కత్తెనరైల్వే ప్రభుత్వమునకు వచ్చినపుడు తాను రాజప్రతినిధిగ నుండుట సమంజసముగాదని రీడింగు ప్రభుత్వ లోపించుచున్నాడు. కాని బోస్టన్ గాను రీడింగు ప్రభుత్వ రాజీనామా నీయవలసినది అధికారియలొ నుండుటలు చేయించి రాష్ట్రీయ గారితో సరళముగా తయిన కాలము గడుపునో తేదీ చూడవలసియున్నది. కాని కర్ణాటక ప్రభుత్వము ప్రభుత్వము అయిన తమిళ మే రీడింగు ప్రభుత్వ రాజీనామా ఇచ్చియుండెడిదా డెనుచున్నది.

అంతర్జాతీయ సాంఘికవాదులు

హ్యూంగరీలో సమావేశమై మిత్రముడలి జర్మనులు వారీయవాదులు, ఏక రాజ్యాధిపత్యమును గోరువారివలె విమర్శించుట జేయుచున్నారని ఆక్షేపించిరి. యాద ఆగ్రహములను బయటపెట్టి ఖండించెరి.

జర్మను పెట్టాబడిదారులు జర్మనీ పరిపాలనను నిర్మూలించుట తోడ్పడుచున్న ఇనుపకామలను, తమిళము తెగియుంటి నని జర్మను పనిచేయుచు నిర్మయించుకొనెనని రష్యాద్యుల వారీయలొ విమర్శించుచు ప్రభుత్వమువారు జోరముగా కలుగ జేసిరినరాదను తీర్మానమునై బ్రిటిషు ప్రతినిధులు తమ ఓటుల నీయక ఊహించెరి.

నల్లమందు

నూ మారు నిమిత్తము కట్టె ఇతర పనులకు వాడుక తగ్గునందు అటులు ప్రకటించబడెనందు అమెరికన్ ప్రతినిధి తెలియజేసెను. పేద బిడ్డలను కారము విశేషములను సేయులలో కట్టెలను ఏకాదమున తిన్ను కట్టెలను ప్రాచి, జపాన, భారత ప్రతినిధులు తెలియజేసిరి. అమెరికన్ ప్రతినిధితో కేరళించెను. కమల నల్లమందు తినుట, దుష్ప్రవర్తనలను తగ్గించెనని బ్రిటిషు ప్రతినిధి తెలియజేసెను. తుర్కీలో కట్టెలను వ్యాపారమును గూర్చి తెలియజేయవలెనని.

సోవియటులు

తికన్ మతాచార్యుడు

మతాచార్యుడు తిక్కగారిని కాల్చి చంపవలెనని లేఖలును కమ్యునిస్టులను సేర్పాటును ఇంతవరకు సోవియటులు నిర్మయించుకొనెననియు మిత్రవాదులు తిక్కగారిని తేకట్టును జేయవలె ననుచున్నారనియు ముగించెను. అతనిని విచారించి తిక్కమే ఉండినవలె ననుచున్నా కనియు తెలియచున్నది.

పోస్టులు కామ్ సర్టిఫికేట్ల అమృతము
సిద్ధా, మే 26 — 1923 వల ముగిసిన పోస్టుల క్యాండ్రిఫికేట్ల కమ్యునిస్టులను 58½ లక్షలకు తేరెను. కర తర్కమున ఏకైక ముగ అమృత దానికంటె సీమ ప్రకటన 5 లక్షలు 1918 లో అమృత దానికంటె 18 లక్షలు, మేముగము మొదటి వారమున 18½ లక్షలవరకు వికలుకము జేసెను. ఏకైక ముగ ముగించెను ప్రభుత్వమువారు కట్టెలు గొట్టుక జేయబడెను ఇంతవరకు కారణము.

ఒక ఆయిల్ ఎంజినును కొనుగట్టుడు

7/ ఎం. "హ్యూ కర" గారియున్నది కృతముగా తెలుసుకొనుట.

తాను అయ్యల సుమారుగొడిచి పెట్టు ఎంజిను మంచి "హ్యూ" కరముగి పనిజేయును.

BEST & Co Ltd, Post Box No 53 Madras.

ఒక విచిత్రముగ మోసము

జామీనిచ్చి పారిపోవుట

రంగూను, మే 26:— పిటి. గునెస్సు, పుస్తకముల చట్టము క్రింద అసత్వపు దీక్ష కేసును నొసగెనను నేరము క్రింద, ఈ పుస్తకముల వివిధము మేజిస్ట్రేటు కంటి అర్జను అను వాతనీరు 800 జరిమానాను, దానిని పెట్టింపబడెదల 45 దినముల కఠిన ఖలుగును విధించెను. కేసు విషయములు విచిత్రముగ నున్నవి. తాను విచారణముందున్న ఖలుగిననియును, వి. పి. సి. 408 కేసు క్రింద బాంబయి కోర్టులో జామీనునై వదలి వెట్టి బడి తన నియును ముద్దాయి ఒక్క కొనెను. తరుణు మే 26 తేదీన రంగూను నేర పోలీసువచ్చి "రంగూను పత్రిక" అను వార్తపత్రికకు దాను ముద్రాపకదక్షిణి యొ, దాపేను రాజీనామా చేయెను అయ్యు మేజిస్ట్రేటు యెడుట ప్రకటించెను. ముద్దాయి నేరము నొప్పకొని, తాను కట్టు పదకు, ద తప్పించుకొనట కట్టుకొనినది నడిచెను. రంగూను పోలీసు డిటెక్టివు కాఖలుందు నవినెట్టెక్కరకు 40, ఎం. మే నాతగా రీతనిని కనుగొని కేసుజేరిరి. ముద్దాయి యానను దేనియు, దాదాపు అన్ని విషయములను ఒక్కొక్క నెనెయెను మేజిస్ట్రేటు నడిచెను. కాని ఇతర ప్రాంతములను డి. బి. బి. నచ్చి ఇట్టి విర్యల నొసర్చువారియెడల కఠినపరా దని నడిచి వైఖరు విధించెను.

అమలాపురం తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘము

24-5-23 తేదీ కాంగ్రెసు సభ

- (1) ప్రస్తుతము అడలాపురం తాలూకాలో ఒకటి ఖడ్గ రంగుముకు స్థాపించవలెను. ముఖ్యకాగ్రామములలో (కొత్త ప్రాచు, రంగూపురంగయిరా స్థలములలో) డిపోలను పెట్టవలెను. రాజకీయ, రాజచంద్రపురం, కేలాబ, భీమవరం వెల్లి అక్కడ సభలు చేయవలెనని ఉత్తరించెనయ్యటకు శ్రీయతులు సు. రాజచంద్ర రావుగారిని, జె. టూ. పీకభద్ర రావుగారిని కోరెను.
- (2) పీకభద్ర రావులు కాంగ్రెసు యాజనలెక. గుమ్మడిదల రాజచంద్ర రావుగారిని, రాజీనామా యిచ్చి గుమ్మడిదల నుద్దా రావుగారిని, జె. టూ. పీకభద్ర రావులు గను తాలూకా కాంగ్రెసు సభ సభ్యులుగాను ఎన్నుకొనవలెనని.
- (3) జోన్నలగడ్డ కట్టకామగారి రాజీనామా నగీరించుట, వారిని గుమ్మడిదల రాజచంద్ర రావుగారిని తాలూకా కాంగ్రెసు సభ్యులొనడమైంది. 23, 24, 25 ముందు రావు తాలూకా కాంగ్రెసు సభ సభ్యులుగాను ఎన్నుకొనవలెనని.
- (4) 19, 4, 28 ముందు 24, 5, 28 ముగ జమాఖరు తెక్కలు చదివి ఆమోదించవలెనని.

గుమ్మడిదల రాజచంద్ర రావు

కార్యదర్శి

మదనపల్లి ధియసాఫికల్ కళాశాల

1923 సంవత్సరం జూలై 7 వ తేదీ తేరవబడును

ఇది మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయములో చేర్చబడినది. కర్కా శాస్త్రము, కేళి వల (తెలుగు, ఆంగ్లము, కన్నడము), కేళి కమెడలకు బాటెయి విద్యార్థులను ఇంటర్మీడియటు కరీ ముకు తీరీయవలెను. ఇవిగాక మరెము, పౌరభక్తములు, కేరళపత్రికము, మొదలగునవి నేర్చుచును.

నియమము ప్రకారము శీతములు వసూలు చేయబడును భోజనము, గృహనతి రెంటికి రేట్స్ నెల 1 కి 15 లు మాత్రమే యిచ్చవలెను.

జీవాధ్యాయుల సముదాయము

సి. ఎస్. బ్రహ్మేశ్వర్ ఎం. ఏ, బ్రహ్మేశ్వర్, వి. ఆర్. కమార్, ఎం. ఏ. (ఆంగ్లం) కేళిచరిత్ర, పౌ. భక్తములు (నిమిత్తు కాత్తరు కె. హెచ్. కల్లు, విజయం ప్రాధాన భాగీ ము పౌరభక్తములు, డి. గురుమూర్తి ఎం. ఏ (హాస్య) కర్కా శాస్త్రము, ఇంగ్లీషు, ఎం. వి. వంట శీతకాయక్ ఎం. ఏ (వర్ణన) ఇంగ్లీషు, పి. నగింపాచారి ఎం. ఏ, ఎల్. టి. కేళిచరిత్ర. ప్రచురప్రముఖు, ప్రవేశముకు తుదిగురిలా సమావేశ కళాశాస్త్రము ముఖ్యం నడిచెను.

The Principal, Theosophical College
MADANAPALLE

విశాఖ:- ఎ. వి. జానకీకృష్ణగారి సాక్ష్యము:-
 "నేను జేనాబ. జముకూ తూటాని నేను రాజుగారు ఆప్తు

(771)

గుంటూరుజిల్లా కాంగ్రెస్ సంఘము.

గంధూ తిలక్ స్వరాజ్యనిధి-వసుధ

[illegible]

	ఒట్లూరు గ్రామం	
౨౦-గి-౨౩	పల్లెటూరు సుబ్బాకాశ్యం	౧౫౦-౦-౦
౨౨	చీమెళ్ల గుర్జునం (శ్రీనివాస)	౧౦౦-౦-౦
౨౩	పిరి పెంకట సుబ్బయ్యగారు	౩-౦-౦
౨౨-గి-౨౩	గొల్లపూడి సీతారామకృష్ణగారి వ్యాకా	౧౦౩-౦-౦
౨౨	మూచికాళు రామమూర్తిగారి వ్యాకా శనాళ్లు	౧౦-౦-౦
౨౨	సీరి పెంకటప్పయ్యగారు	౧౦-౦-౦
౨౨	మాచిపూడి కాపయ్యగారు	౧౦౦-౦-౦
	మూచికాళు రామమూర్తిగారి వ్యాకా శనాళ్లు	
౨౦-గి-౨౩	పెంకట్ల గురజయ్యగారు	౧౦-౦-౦
	పెలగా పరంభామయ్యగారు	౧౦-౦-౦
	రాత్తు పాపయ్యగారు	౧౦-౦-౦
	ఒక అధికారి	౫-౦-౦
	కృష్ణారత్న పరిపరిరాత్తుగారు	౧-౦-౦
	తడవల్లి కాగభూషణం	౨-౦-౦
	పెంకట్ల గురజయ్యగారు	౫-౦-౦
	నారాయణ పెరిపరిరాత్తుగారు	౫-౦-౦
	మహర్షి కామయ్యగారు	౨-౦-౦
	కంఠం సీరి కొరియ్యగారు	౧-౦-౦
	యీ సుబ్బయ్యగారు	౧-౦-౦
	కొత్తూరు లక్ష్మీనారాయణగారు	౨-౦-౦
౨౨-గి-౨౩	తెనాలి తాలూకా శనాళ్ల కాపకు	
	కన్నెంట్ల సూర్యనారాయణమూర్తి చౌదరిగారు	
	ఇటికాల సూర్యనారాయణగార్ల వ్యాకా	
	దఫాలుబాగ్ కాపయ్య శనాళ్లము	౧౩౬౯-౦-౦
	ఇదిగాక అంబికాకు ౪౦౦ అం శనాళ్లు కాపలసినట్లు	
	ఇది సూ గారు తెలియజేసినారు.	
౨౪-గి-౨౩	కత్తెకొలూరికాళు కడ్డ	
౨౨	మూడి ముక్కేళ్లర ప్ర	౨౫౦ ౦ ౦
౨౨	సావకాశ్యగారి వ్యాకా	
౨౨	దఫాలుబాగ్ కాపకు	
౨౨	లంబక శనాళ్లము	
౨౨	గొల్లపూడి సీతారామ	
౨౨	కృష్ణగారి వ్యాకా	౧౨ ౨ ౦
౨౨	చిట్టరకనూళ్లు	
	ఇలా ప్రత్యేకనిధి వసూలు	
౨౨	పెరి సీరి బసవయ్యగారు	౨౫౦ ౦ ౦
౨౨	మరి పెంకటరామయ్యగారు	౧౩౪ ౦ ౦

జ పీఠపాఠ శాలలకు ప్రత్యేకించిన విరాళములు

31	భూశిఖాదే వంచమ నేత	}	ర22	౮	౦
32	పాతకాలకు				
33	కొల్లూరు బాతీయ విశ్వా	}	222	౧౪	౦
34	లయమకు				
35	కాంచానికేతము గు. టూరు		2౧	౦	౦
36	లెనాలి బాతీయవిశ్వా	}	2౫0౦	౦	౦
37	లయము				
38	మింగోల బాతీయవిశ్వా	}	2౫0౦	౦	౦
39	లయమకు				

కాకా గోపాలకృష్ణగారు వ్రాసిన పదకొండు పద్యములు

X యా తిలకుస్వరాజ్యసాధి వసుధ

23-గి-23	గడ్డల రామకృష్ణయ్యగారు	0	0	0
22	నూనె రెంక నాయకులు	}	002	0
23	పానీ కాయగూరలు			
22	హోలికెట్టి రెంక నాయకులు	0	0	0

మద్ది రాధాకృష్ణయ్య,
కార్యదర్శి.

५५६५

767

ಲಾಲಾವಾರಿ ಬಂಕ ತುಕ್ಕುಲು ವೆಲಂ

దేవరకొటరాజాగారి తాలూకు పోలీసులకు గ్రామములూని లాభావాసీలకు బాపతు 20 క్లాసులు చేయబడిన పాదాస్తుయ 148 లు ప్రైవేట్ల ధూమిదాని మూడు రిక్త పేలు పల్లెటూరులన్నూ 800 ప్రైవేట్ల పేలు తమిళులన్నూ ది 1-6 28 లగాయకు 8-6-28 వేదీ వరకు పోలీసులకు గ్రామము లో పేలం చేయించబడును. సవరు తమిళులు బండ్లు సామానులకున్నా నాగటి సామానులనున్నా వేదీయోగపర్వతకు యెక్కువ చేపకలిగియున్నది. కాబట్టి యా తమిళులు పాదాస్తులవలన వారు పాటకాలమును మించుదురు 100-100 ధరావరకు వాఖలు చేయవలసివున్నది. పిమ్మట అఖరుపాట పాడినవాన పాటపైత్రంలో $\frac{1}{2}$ వంతు సొమ్ము డిపాజిట్టుగా వాఖలు చేయవలసివున్నది. మిగతా వరకులు పాటకాలమందు తెలియక పడవవును.

దేవుని పేరును
 శ్రీమదాంజనేయ
 పుత్రుని పేరును

శ్రీ గోవిందాచార్యుని
 పేరును

EVERYTHING for Aerated Water Manufacturers.
ఏ రియేటెడ్ వాటరును
 తయారు చేయునట్టి వారికి అవసరమైన వస్తువు లన్నిటికిని
 ఈ దిగువ చిరునామాకు వ్రాయవలెను.
 Write to : Agent, Messrs. Barnett & Foster, **VIZAGAPATAM.**

శ్రీ గామలకైలమ

డాక్టరు ఆ. లక్ష్మీనాథ బి. ఏ. ఎం. బి. అండ్ సి. ఎం. గారి పోషణ క్రింద,
మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైన కౌషధములను ప్రసాదింపఁగల ఆంగ్లా ఆయుర్వేదిక్ ఛార్జిసి లిమిటెడ్ వారి
పలక తయారుచేయబడినది.

తలనుప్పి, నేత్రవ్యాధులు, నెడడు పర్శిశను, అమితముగా పనిచేయునట్టివారు, మున్నగువారికి చాలమందికి
అశ్మగమునకు, సాక్షారణముగా ప్రతిరోజు తలకు తప్పక ఉపయోగించుట మంచిది.
ఈదిగువ సలములందు శ్రయమునకు దొరకును.

ఆంధ్ర ఆయుర్వేదిక్ ఫార్మసి లిమిటెడ్ 185, హంటు రోడ్ మద్రాసు.
 పరిశోధన అన్ని ఏజన్సీలవద్దను, శ్రాంతిలోను వారకును. కావలసినవారికి కేటలాగు ప్రచిత
 ముగా పంపబడును. 4 అవున్సుల బుడ్డి టెల రూ 1-0-0. ఒక పౌండు రూ 3-0-0.
 ఏజంట్లు నమ్మకముగా పనిచేయవారలు కావలయును. వివరములం ప్రైచీటినామాకు వ్రాసి పొందవచ్చును.
 ఏకమైన వ్యాధికై నను ఫలకాకారకు వ్రాసినచో తగుశ్రద్ధతో అలోచించి ఇబాబు పంపబడును.
 మొదట: కా.కా. అంతు కో, సోత్ ఏజంట్లు, నెం 260, ప్రైవేటుబారురోడ్, ఇ. టి. మదరాసు.
 మొదట: అస్పిక్ అంతు కో, ఏజంట్లు, నెం. 174, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

Printed and Published by, K. Nageswara Rao, Editor at the Andrapatrika Power Press, 6 & 7 Thambu Chetty Street MADRAS.